

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29—
za ostalo inozemstvo . . . " 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24—
za en mesec . . . " 2—
V upravi prejema: mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7—
za Nemčijo celoletno . . . " 9—
za ostalo inozemstvo . . . " 12—

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13
za trikrat . . . " 10
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin
Izhaja vsak dan, izveniški ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Volitve na Goriškem.

Gorica, 16. julija.

Končni rezultati so pred nami. V laškem volilnem okraju si stoje nasproti v ožji volitvi krščanski socialci in liberalci. Ker bodo Slovenci glasovali za krščanske socialce in ker se socialisti volitev ne bodo udeležili, bodo krščanski socialci gotovo zmagali.

V slovenskem delu je položaj tak: Mlada Slovenska Ljudska Stranka je dobila 6322 glasov, stara struja 2922, liberalci 5025 do 5134 glasov, socialisti 1661 do 1760 glasov. Potrebna je torej ožja volitev med dr. Brecljem in liberalcem Kovačem.

Po posameznih okrajih je uspeh kolilnega boja ta-le:

Goriški sodni okraj je dal mladi S. L. S. 1965 glasov, stari struji 1102, liberalcem do 1392, socialistom do 790 glasov.

Ajdovski sodni okraj je volil: za mlado S. L. S. 817, za staro strujo 192, za liberalce največ 1079, za socialiste 150 glasov.

Kanalski okraj: Mlada S. L. S. 604, stara struja 352, liberalci 184, socialisti 197 glasov.

Sežansko glavarstvo: Mlada S. L. S. 941 glasov, stara 244, liberalci 1643, socialisti 613 glasov.

Tolminsko: Mlada S. L. S. 1627, stara 789, liberalci 881, socialisti 130 glasov.

V občinah gradiščanskega glavarstva Medana, Biljana, Kožbana, Devin in Doberdob je mlada S. L. S. dobila 335, stara 143, liberalci 116, socialisti 45 glasov.

Kaj prinesejo ožje volitve? Gotovo je, da bodo liberalci spravili na volišče zadnjega moža. Ne smemo pa misliti, da je liberalizem pri koncu. Vsled nesrečnega sistema v deželi, pomanjkanja stika med voditelji in ljudstvom ter nedostajanja vsake organizacije in odločne načelnosti v boju proti liberalizmu se je liberalizem v deželi razpasel in ljudstvo zelo zelo okužilo. Teh ljudi ne spreobrnejo ne polomi pri liberalnih gospodarskih organizacijah, ne drugi škandali v liberalnem taboru. Zato bodo spravili liberalci na volišče večjo maso volilcev kot zadnjič. To je klic na vse katoliške Slovence, da zastavijo liberalizmu pot v trenutku, ko že ves raztrgan zopet sila na površje.

Pričakovali smo, da se bo to zgodilo. A se ni. Stara struja v svojih glasilih skoro odkrito pozivlje svoje pristaje, naj volijo liberalca Kovača. To je vredno vse obsodbe in zaupamo na prepričanje pristave stare struje, da temu pogubnemu klicu ne bode sledilo.

Med mlado S. L. S. in staro strujo so se v tem volilnem boju pokazala zelo velika nasprotstva. Toda naj so ta nasprotstva še tako velika, noben katoličan ne bi smel pomišljati niti en trenutek, ko se gre za to, da se stre liberalni naval. To povdarjamo z vso odločnostjo, ker sicer bo vsa katoliška javnost na Goriškem in na Slovenskem sploh uvidela, koliko je odbila ura.

Vsi možje na krov!

Z bojišča.

(Od našega srbskega vojnega poročevalca.)

Štip, 10. julija.

8. t. m. se je vršila bitka med Srbi in Bulgari na celi makedonski fronti. Srbska armada se je že ob 3. uri zjutraj začela pomikati na prednje postojanke. Vsi oddelki so bili že zasedli odrejene jim pozicije in vsi smo že neravno pričakovali, kdaj zagrmí prvi top in se na celi črti z ene in druge strani jame usipati morilni ogenj.

Do pričakovane bitke pa še ni prišlo.

Čas je potekal in vsi smo neprestano pričakovali začetka boja. Bila je dosežena telefonska zveza med vsemi oddelki in smo vsak trenutek čakali v naši mali telefonski centrali, ki je bila nameščena v nekem rovu kraj nekega vinograda na brdu Ježevega polja. (Wagner je bil krstil: Eschevo polje. — Opomba uredn.) Toda telefonska poročila so se neprestano glasila, da nasprotnik še ni zasleden.

Napravljale so se potrebne dispozicije. Telefon je neprestano pel, ordonance so jahale na vse smeri. Vsa potrebna povelja so bila izdana. Napeto smo opazovali pomikanje različnih oddelkov in pričakovali, da se že enkrat začne pričakovana morebiti usodopolna bitka.

In še vedno je ni hotelo biti. Telefon zopet zapoje in od poveljnika divizije, ki je stala nasproti Štipu, pride poročilo, da je prišlo k njemu posebno odposlanstvo iz mesta prosit ga, naj srbske čete čimprej vkorakajo v Štip, ker so Bulgari v jutro mesto zapustili in se pomikajo proti Radovištu.

Armadni štab je to vest sprejel s precejšnjo rezervo. Dasi se je vedelo, da so Bulgari v onem nenadnem napadu 30. junija in v poznejših borbah bili zelo oslavljeni in vsled brezprimerne junaštva srbskih čet zelo demoralizirani, se je vendar mislilo, da utegnejo Bulgari s tem zopet nameravati kako prevaro.

Odposlale so se takoj patrolje in manjši oddelki, kateri so dognali, da so Bulgari, vedoč za koncentracijo srbskih čet na Bregalnici in zavedajoč se, kako izbornu deluje srbska artiljerija in kako zna srbska pehota prodirati, zares svoje pozicije ob Bregalnici zapustili in se umikali onostran reke, ki je do znanega bulgarskega napada tvorila demarkacijsko črto med srbsko in bulgarsko armado.

Stanje bulgarske armade je moralo biti zelo obupno, ker niso imeli niti časa, da pokopljejo svoje mrtvece in so trupla ležala križem po polju, kjer so se parila in kužila ozračje. Baš ob Bregalnici, pred samim Štipom, smo našli kraj pota blizu nekega rova, v katerem je bila 30. junija in 1. julija nameščena bulgarska baterija, truplo nekega bulgarskega častnika, ki je bil zadet od srbske topovske kroglice. Granata, po vsej priliki brizantna, mu je odsekala noge in raznesla čreva. Niti njega niso mogli pokopati, ampak so ga kraj pota pustili, dasi je ta postojanka bila še po bitki 1. julija v rokah Bulgarov. Srbski vojak bi za nobeno ceno ne bili padlega oficirja v teh razmerah pustili ležati. Srbski častniki pa tudi z vojakom ravna jo drugače nego bulgarski. Gledajo nanje kakor na svojo dečo in brate. V bitki so vedno pred njimi. Z njimi nosijo vse težave, ki jih vojska s seboj prinaša.

Pred Štipom pa sem opazil še nekaj, kar zelo ilustrira čudne razmere, ki so zdaj vladale v bulgarski armadi. Blizu Bregalnice sem videl ležati sod, poln žganja za bulgarske vojake. Da bi vojake ohrabili, so bulgarski častniki pred vsako bitko vojakom delili rakije, da so se vrgli v boj opojeni. Trezni srbski vojak je seveda imel zato lažje delo s svojim nasprotnikom.

V Štipu je večina muslimanov. Ti so z največjo radostjo in navdušenjem pričakovali srbske armade in ji sli v vsakem oziru na roke. Štip napravlja lep vtis. Dviga se na lepi obali Bregalnice amfiteatralno po brdih, ki se dosti strmo spuščajo proti reki.

Večji del srbskih čet je skozi Štip samo korakal in odšel dalje, da zasede postojanke nad mestom.

× × ×

Belgrad, 15. julija.

O razporedbi srbskih čet se ne sme niti besedica zapisati. To je največja

tajnost in je od nedogledne koristi. V tem pogledu je Wagner Bulgarom zelo škodoval.

Glede šans druge vojske na Balkanu sem jaz, ki sem kakor vsa srbska politična javnost pred vojsko s Turčijo bil za iskren sporazum med Srbi in Bulgari, in ki bulgarsko deželo, ljudi ter armado dobro poznam, bil absolutno siguren, da bo Srbija zmagala. Srbska armada je namreč po svojem duhu in opremljenosti visoko nad bulgarsko. Srbski vojak je inteligenten, bulgarski bolj človek instinktov, srbski vojak gre sam na nož iz navdušenja, bulgarski zgolj na komando, srbski oficir je, kar se tiče obče izobrazbe in tehnične izurbe, zelo nad bulgarskim.

Kar se tiče zverinstev, ki so jih bulgarski vojaki v tej vojski počenjali, niso poročila o tem niti najmanj pretirana. Način »tehnike« tih grozovitosti pa je tak, da niso kaj takega počenjali niti Tatari, krvoločni Turki pa nikoli tako rafiniranih! Kako humano pa postopamo mi z bulgarskimi vjetniki in ranjenci! Rad bi, da bi prišli na lice mesta, pa se o vsem tem uverili. Sicer so pa na kraj bulgarskih grozovitosti odpovala mednarodne zdravniške komisije.

Balkanski dogodki.

PRVI OFICIJELNI OPIS BOJEV V MAKEDONIJI.

(Srbski tiskovni urad »Slovenec«.)

Belgrad, 16. julija. Kompetentne vojaške oblasti podajajo danes prve avtentične podatke o bojih v Makedoniji. Boji niso trajali delj kot deset dni, izgube pa znašajo preko 50.000 mrtvih in ranjenih na obeh straneh. — Bulgari so pripravili zavraten napad na Srbe s pomočjo goste koncentracije na črti Zletovska reka — Bregalnica — Kriva Lakavica. Tudi severno od te črte na bulgarsko — bulgarski meji so se opazile koncentracije čet. — Srbska koncentracija se je izvršila v prostoru počeni od stare srbsko — bulgarsko-turške meje proti Osičevski Planini do Zletovske reke po Krivi Lakavici na Vardar, na severu pa v dolini Morave. Mali kontingent je stal kot krilno varstvo v prostoru Garvan Planina — Bregalnica. Grška koncentracija je tvorila podaljšanje srbske fronte. Glavna moč je varovala Solun, po ena divizija kot krilno varstvo pri Djevdjeli in Nigriti. Srbski posadki Pirota in Zaječar sta varovali prehode skozi prelaze. Bulgari: Pri Kočani in Štipu IV. armada Kovačev, sestojča iz 2., 4., 7. in 8. divizije in brigade prostovoljcev, vsega skupaj 120 bataljonov, 230 topov. Pri Kustendilu III. bulgarska armada, to je 6. in 12. divizija, 40 bataljonov, 78 topov. Pri Slivnici in Sofiji V. bulgarska armada, Ratko Dimitriev, in sicer 1., 13. in 14. divizija in ena kavalerijska divizija, 56 bataljonov, 120 topov. I. bulgarska armada, general Kutinčev, na severu, 50 bataljonov, 120 topov. Bulgarska armada je bila številno v nadmoči, kajti vsaka bulgarska divizija je obstojala iz šest polkov in je enaka 1 in pol srbski diviziji. Bulgari so v teku bojev 2 diviziji ločili od omenjenih armad in ju postavili pri Kustendilu. Od teh so pozneje eno brigado detaširali za ojačenje levega krila. Na črti Kočane — Štip stoji črti divizije (Kovačev) so bile s III. armado zvezane po prostovoljski diviziji. Namen Bulgarov je bil s kleščami objeti srbsko armado, da bi se morala iz Makedonije umakniti. Bulgari so hoteli priti na desno obal Vardarja in tu Srbe zasledovati, armada pri Štipu bi bila imela Srbe poraziti na Ovčjem polju, kustendilska armada bi imela štipski v slučaju neuspeha služiti za oslon, III. in IV. armada bi se pri Kustendilu združili, I. in V. pa prodrli do Niša, tako da bi bi-

la srbska armada popolnoma objeta in odrezana. Napaka je bila, da so Bulgari preveč zaupali na nenadni napad in se zato za vpad v Srbijo samo niso zadosti pripravili. — 17. junija so Bulgari ob 2. ponoči celo srbsko fronto napadli. Vršile so se praske in so se srbske predstraže umikale. Pri Kustendilu je desna bulgarska grupa IV. armade, to je 7. in 4. divizije, skušala zavzeti Drenak, a jo je srbska artilerija na črnem vrhu naravnost pomedla. — Medtem se je vršil obupen boj pri levi bulgarski grupi. 8 bulgarskih polkov se je zagrizlo v 8 srbskih. To je bila strahovita bitka, slo se je za varstvo desnega krila cele srbske armade. Srbi niso imeli nobenega povratka razun mosta pri Krivolaku. Bitka je trajala cel dan. Nič rezerv! Če so se vojaki umaknili, so jih častniki zopet spravili nazaj. Bulgari so končno skozi Krivolak prodrli, Petrik zavzeli. Toda timoška divizija se je na hribih za Krivolakom zopet postavila v bran, da je imela most pod ognjem. Pet dni je tu potem trajal boj. Zdal se zmagali Srbi, zdaj Bulgari. — Medtem se je bila odločitev na Bregalnici. Pri Kočani se je bulgarska ofenziva ustavila. Najvažnejša naloga, da se bulgarsko desno krilo ne združi s kustendilsko armado, je bilo zavzete Retkih Bukev, Carevega vrha in Lesnova. To se je izredno bravuro izvedlo. Bulgari so se umaknili na Rajčanski Hrid z 8 polki in artilerijo. Šumadijska in moravska divizija pa sta z levo hrabrostjo pozicijo zavzeli. To je pravzaprav celo vojsko odločilo. Detalji teh ljutih za Srbe vseskozi zmagovitih bojev se ne morejo še objaviti. — Pri Krivolaku so Bulgari vrgli najskrajneše levo krilo Srbov, toda vsled ognja srbskih baterij niso mogli prodirati dalje. Ko so prišla ojačenja, je timoška divizija po petih dneh junaškega odpora Bulgare vrgla iz Krivolaka. To je bila najslavnejša epizoda v celi vojski. — Bulgari so se po zavzetju Rajčanskega Hrida umaknili v Leskajo in Črni kamen. Srbska kavalerija jih je z vso silo zasledovala. Srbi so tako obe bulgarski armadi drugo od druge odrezali (IV. in III.), Bulgari pri Štipu so pa bili popolnoma odrezani. En dan so Srbi počivali, Bulgari so se brez boja iz Štipa (glej dopis našega vojnega poročevalca v današnjem listu!) umaknili in pripravili na umikanje skozi Strumico in Pečjevo. Grki so medtem zavzeli Kilkiš in Doiran in napadli belashičke prelaze. Obenem so Srbi izpolnili vse vrzeli v svojih vrstah. Nato se je zopet začelo preganjanje. Bulgarom je bila cel čas cela srbska konjeniška divizija za petami. Ena srbska pehotna divizija je zasledovala sovražnika v smeri proti Radovištu. Sovražnik je bežal v največjem neredu. — Bulgarske čete, ki so bile pri Bregalnici, so znašale 180 bataljonov, 280 topov. — Bulgarski poraz na Bregalnici je analogen silnemu turškemu porazu pri Lüleburgasu.

× × ×

POLOŽAJ NA BOJIŠČIH.

Dunaj, 16. julija. »Militärische Rundschau« poroča: Most čez Donavo za prehod glavne sile rumunske armade se je gradil pri Corabiji. Močnejše čete so prekoračile Donavo 15. t. m. Spricho prodiranja Rumunov se je severna skupina Kutinčeve armade umaknila v smeri proti Sofiji. — Grki so nekaj časa izgubili stik z Ivanovo armado, ki se umika. 8. grška divizija, ki je bila še v rezervi, so pomaknili iz Soluna v Kavalo. Več tisoč grških rekrutov, ki so jih v orožju le štiri tedne urili, so tej diviziji pridelili.

× × ×

GRKI ZAVZELI MELNIK.

Atene, 17. julija. (Oficijelno.) Včeraj se je vršil živahen boj na desnem krilu pri Papiniji. Grki so Bulgare popolnoma raz-

pršili, dasi so Bulgari imeli na razpolago artilerijo. 3 grške stotnije so z bajonetom napadle cel bulgarski bataljon. Ena grška divizija je nato zasedla Melnik, ne da bi se Bulgari upirali. Bulgarske čete beže proti bulgarski meji. Masakri v Doksatu so bili hudi. Od 3000 Grkov je le 120 ostalo živih.

× × ×

VNOVIČ BITKA MED SRBI IN BULGARI.

Belgrad, 17. julija. Glavni stan I. armade poroča iz Kumanova: Srbska in bulgarska armada korakata k odločilni bitki. Včeraj popoldne so srbske kolone napadle važno pozicijo Djuti Kami in Bulgare prepodile.

× × ×

RUSKA PRIZADEVANJA ZA MIR. — BULGARIJA SPREJELA POGOJE ZMAGOVALCEV? — PAŠIČ IN VENIZELOS STA SE SPORAZUMELA. — SKUPNA BALKANSKA KONFERENCA V SKOP-LJU? — GRŠKO STALIŠČE. — FRANCIJI SE ZELO MUDI.

Belgrad, 16. julija. Ministrski predsednik Pašić je kralju predložil poročilo, da se je Bulgarija radi pogajanj o miru obrnila naravnost na Srbijo in da sta Srbija in Grčija pripravljeni na pogajanja. Pogajanja se bodo vršila v Skoplju ali Solunu. — V političnih krogih se zatrjuje, da sta se Srbija in Grčija sporazumno odločili, da sprejmeta bulgarski predlog za direktna pogajanja. V Skoplju, kjer se snidejo Pašić, Venizelos in Vukotić, bodo pri direktnih pogajanjih navzoči tudi bulgarski pooblaščenici.

Belgrad, 16. julija. Rumunski poslanik je obvestil rusko vladu, da se bo sestanka Pašić-Venizelos v Skoplju udeležil tudi rumunski ministrski predsednik Majorescu, da v imenu Rumunije stavi zahteve na ozemlje do črte Turtukaja—Balčik.

Dunaj, 16. julija. Ruski poslanik je včeraj bulgarski vladi svetoval, naj sprejme, kar Srbi in Grki zahtevajo, to je, da se ozemlje razdeli po sedanjem posestnem stanju armad, še predno se sklene premirje. Današnjim pogajanjem srbskega, grškega in črnogorskega ministrskega predsednika v Skoplju o pogojih premirja sledi nekaj dni nova konferenca, katere se tudi rumunski ministrski predsednik Majorescu udeleži. Stališče Rusije se je nekoliko izpremenilo. Medtem ko je Rusija še nedavno zahtevala, naj se vojska prekine in je hotela spraviti ministrske predsednike v Peterburg, mora zdaj misel na to konferenco opustiti in hoče le posredovati, da se sovražnosti ustavi. Podpira jo francoska vlada, ki pa sama ne namerava iniciativno nastopiti. Če se vojska podaljša, bo sir Grey, kakor se v Parizu sodi, bodoči teden velesilam predlagal skupen evropski predlog. Zdi se, da prodira rumunska armada proti Sofiji.

Belgrad, 16. julija. Ministrski predsednik Pašić se je vrnil ponoči iz Skoplja, kjer so se srbski, grški in črnogorski ministrski predsedniki o vseh vprašanih popolnoma sporazumeli. V Belgradu pričakujejo zdaj bulgarskega pooblaščenca.

Berolin, 16. julija. »Vossische Zeitung« poroča iz Sofije: Bulgarija je sprejela pogoje, po katerih se pripravi pot, da se sklene premirje, ki se zdi zagotovljeno.

Pariz, 16. julija. Iz Aten se poroča: Iteotokis je svojo vladu obvestil, da zahteva laški zunanji minister, da se Argyrocastro in Delvino Albaniji priklonita. Atenska vlada je voljna vojsko skupno z Rumunijo proti Bulgariji nadaljevati, če se po razgovoru ministrskih predsednikov položaj ne pojasni. Grška vlada je z oziranjem na stališče Italije glede na meje južne Albanije sklenila, da svojih zahtev nasproti Bulgariji nič ne zniža. Obrežje ob Egejskem morju pa morda le zapusti, če se v Trakiji poskrbi za narodne in verske potrebe grškega prebivalstva.

Solun, 16. julija. Iz srbskega vira se zagotavlja, da se ne namerava Grški odstopiti Djevdjeli in ozemlje med Djevdjeljem in Demirkapom.

Dunaj, 16. julija. Danes je tukajšnji srbski poslanik obiskal rusko poslanstvo, kjer se je več časa zamudil. Rumunski poslanik Mavro Kordato se je pa več časa razgovarjal z grškim poslanikom, čemur pripisujejo veliko politično važnost.

Belgrad, 17. julija. V Skoplju se je med Srbijo in Grčijo konstatiral popoln sporazum v vseh ozirih. Tu se še vedno pričakujejo bulgarski delegati, da se začne direktna pogajanja. Rusija skuša doseči skorajšnje premirje in mirovne preliminarje, prepušča jih pa direktnim pogajanjem med vojskujočimi se državami. Bulgarija je pripravljena podati garancije, da med premirjem armade ne bo ojačevala.

Pariz, 17. julija. Včeraj je Pichon konferiral s celim diplomatskim zborom. Po konferenci je francoska vlada odposlala nujne depeše na svoje poslanike na Balkanu, naj z vso energijo pospešijo skorajšnji sklep premirja in mirovnih preliminarjev. Listi so optimistični in menijo, da bo kmalu prišlo do direktnih pogajanj na Balkanu.

KAJ POMENI DEMISIJA DANEVA?

Sofija, 16. julija. Danevov kabinet je sinoči zvečer demisioniral.

London, 16. julija. »Times« poročajo iz Sofije, da demisijska Daneva položaja ne bo izpremenila. Bulgarija je sprejela ruski predlog glede Makedonije in cesije ozemlja Rumuniji.

Pariz, 16. julija. »Matin« zagotavlja, da se politika Bulgarije vsled demisijske Daneva ne izpremeni. Sklepi, ki jih je storil Danevov kabinet, se ne zavržejo. Četudi nastopi general, Bulgarija ne bo storila nič drugega, kakor da hitro sklene mir pod pogoji, ki se zde velesilam primerni.

Berolin, 16. julija. »Vossische Zeitung« poroča: V Bulgariji se imenuje vojaško ministrstvo, ki mu bo predsedoval neki general.

Pariz, 16. julija. Večerni listi poročajo iz Sofije: Prebivalstvo, ki do zdaj o položaju ni bilo obveščeno, je po Danevi demisijski izvedelo za strašni bulgarski polom. Miru prejšnjih dni sledi največja zmeda. Vojsna stranka hujska še naprej, naj se nadaljuje vojska. Podpira jo večina častniškega zbora in generalni štab, češ, da se mora brezpogojno še biti odločilna bitka, predno se podpiše premirje. Boje se, da izbruhnejo resni nemiri. Vlada nima v Sofiji toliko vojakov, da bi krotila prebivalstvo. Ministri dobivajo vsaki dan grozilna pisma.

Sofija, 16. julija. Ministrski svet je razpravljal o ruskem predlogu. Politiki, ki niso z vlado v zvezi, zahtevajo, naj se srbski in grški predlogi odklonijo in vojska nadaljuje, četudi vlada vojski nasprotuje. Sofija, 17. julija. Malinov se trudi sestaviti koncentracijski kabinet.

× × ×

AKCIJA RUMUNIJE. — RUMUNI ZASEDLI TUDI VARNOST. — NE ZAHTEVAJO PA VEČ KOT PREJE. — RUMUNI SKORO ŽE PRED SOFIJO.

London, 16. julija. »Times« poročajo iz Sofije: Bulgarska vlada je pritrdila predlogu, ki meri na to, da se odstopi črta Turtukaj—Balčik Rumuniji pod pogojem, da Rumunija te črte ob prodiranju ne prekorači. Rumuni so pa prišli že do Providije in so odrezali Bulgarom železnico, ki vodi v Varno.

Pariz, 16. julija. »Agence Havas« poroča: Rumuni so zasedli včeraj Varno, danes pa nameravajo zasedeti Ruščuk.

Bukarešt, 16. julija. Nota Rumunije velesilam naglašja, da Rumunija razen znanih zahtev po strateški meji za Dobružo ne namerava obdržati drugih bulgarskih pokrajin, ki jih hoče le toliko časa zasedeti, da se balkanski spori uredijo.

Bukarešt, 16. julija. (Oficielno.) Vlada je rumunskim zastopstvom v inozemstvu poslala noto, ki jim naroča velesile poučiti o stališču Rumunije glede na splošen mir in na dobrobrdsko mejo. Nota navaja natančno mejne točke, da se preprečijo brezplodna pogajanja.

Bukarešt, 16. julija. (Oficielno.) Kralj Karol se je sinoči zvečer s posebnim vlakom odpeljal iz Bukarešte, da inspicira ob Donavi koncentrirano armado. Kralj namerava šest dni potovati.

Bukarešt, 16. julija. Kralj Karol je bil danes navzoč, ko je prekoračila rumunska armada Donavo. V Ruščuku, ki ga Rumuni neposredno zasedejo, so Bulgari vse male ladje in tudi jahto carja Ferdinanda potopili.

Bukarešt, 16. julija. Rumunska vlada je včeraj velesilam odposlala noto, ki precizira stališče Rumunije glede na določitev mej. Četudi vojaki prodirajo in se nadaljujejo vojaške priprave, tu le verujejo, da v osmih dneh premirje konča vojne dogodke. Rumunija se zavzema za konferenco balkanskih držav, ki naj ustvari na Balkanu ravnotežje in uredi evropsko-orientirano vprašanje. Balkanska konferenca ne namerava nasprotja z velesilami.

Berolin, 16. julija. Glede na poročilo, da se koncentrirajo rumunski voji na gotovi točki zato, da bi proti Sofiji prodirali, poroča »Lokal-Anzeiger«: Rumunsko prodiranje proti Sofiji je mogoče. Rumunija hoče, da se kmalu vrnejo redne razmere. Pohod proti bulgarskemu glavnemu mestu smatrajo voditelji rumunske politike kot najsigurnejše sredstvo, da svoj namen dosežejo.

Sofija, 17. julija. Zasedenju Orehovice se bulgarske čete niso ustavljale. Bulgarske armade korakajo v notranjost Bulgarije.

Bukarešt, 17. julija. Kolona rumunske armade, močna 20.000 mož, koraka proti Sofiji in je od Sofije le še 10 ur oddaljena.

× × ×

TURKI PRODRAJO PROTI ODRINU!

Kolin, 16. julija. »Kölnische Zeitung« poroča iz Carigrada: Turčija odločno nadaljuje oboroževanje armade. Cataldska in bulairska armada se oborožujeta za novo vojsko. Vsi spori počivajo, ker Turki upajo, da zopet osvobodijo Odrin in maščujejo svoj poraz.

London, 16. julija. »Reuter« poroča iz Carigrada: Četudi so oficialni krogi glede na vprašanje mej in prodiranje turške armade rezervirani, je le dopisnik »Reuterjevega« urada pozitivno obveščen, da je sklenila turška vlada do Odrina prodirati. Ne glede na materialni dobiček, ki ga lahko povzroči drzno prodiranje v sedanjem trenutku, si vlada lahko tudi svoje stališče sploh utrdi. Zato sodijo, da je tako pustolovstvo mogoče. Turški krogi sodijo, da bi celo v maloverjetnem slučaju, če bi velesile pritiskale na to, da ostane meja črta Enos—Midia, Turčija lahko zahtevala, da se podeli Trakiji samouprava. Velesile radi nastopa turške armade dozdaj niso intervenirale. Turki sodijo, da tudi ne bodo.

London, 16. julija. »Central News« poročajo iz Carigrada: Turška armada prodira dejansko proti Odrinu. Dozdaj niso Turki nikjer zadeli na odpor. Ne veruje se pa, da Turki zasedejo Odrin, ne da bi govoril meč. Prepričani so, da Bulgarija pri Odrinu zbira svojo armado, da ohrani to trdnjavo. Turško višje armadno poveljstvo pričakuje pri Odrinu krvavih bojov. Bulgari so Odrin opremili z vsemi modernimi branilnimi sredstvi in stoji v trdnjavi 40 tisoč mož močna bulgarska posadka.

Carigrad, 16. julija. Tukajšnji inozemski diplomati nimajo nikakih instrukcij, da pri Porti posredujejo in ne verujejo, da jih sploh dobé. Turška armada prodira naprej.

Sofija, 16. julija. Z oficialne bulgarske strani se poroča, da so zasedli Turki Lüle Burgas, Bunar Hissar in Vizo. Turki so došli že pred Lozengrad in imajo komaj še dan hod do Odrina. Zdaj korakajo proti Lozengradu.

Berolin, 16. julija. Bulgarski poslanik je konferiral z državnim kancelarjem in protestiral proti temu, da Turki prodirajo čez obmejno črto Enos—Midia.

Sofija, 16. julija. Turške čete so včeraj prišle 30 kilometrov tostran črte Enos—Midia v ozemlje Bunar-Hissarja, ne da bi se jim bil kdo ustavljal, ker ni tu nič bulgarskih vojakov. Kristjani beže, ker se boje izgredov turških vojakov.

Milan, 16. julija. »Corriere della Sera« poroča, da so Turki zaprli bulgarskega guvernerja v Rodostu in ga v Carigrad odpeljali. Turška armada prodira proti Odrinu v treh kolonah. Osrednja je dospela s konjenico v Lüle Burgas. Bulgari so več železniških mostov razstrelili.

Carigrad, 17. julija. Neki list trdi, da so Bulgari Odrin zapustili. To se pa ne zdi verjetno. — Veliki vezir je odredil, da je šla ena torpedovka pred Rodosto, da se preiše, ali so se res vršili masakri nad Armenci. — Črta Enos—Midia je popolnoma zasedena. — 70 bulgarskih vjetnikov so prepeljali v Carigrad. — Bulgarska škofa iz Bitolja in Ohrida in bulgarski vikar iz Prilipa so morali Carigrad zapustiti.

× × ×

GROF BERCHTOLD. — CAR FERDINAND SE OBRNIL NA CESARJA FRANCA JOZEFA.

Išl, 16. julija. Zunanji minister grof Berchtold, ki je nameraval se danes na Dunaj vrniti, ostane tu še do jutrišnjega večera, ker bo cesar grofa Berchtolda še enkrat v avdijski zaslišal.

Dunaj, 16. julija. Tukajšnji politični krogi pripisujejo veliko važnost okolišnosti, ker bo cesar Berchtolda še enkrat v avdijski zaslišal. V zvezi s temi govoricami je zadnje dni razširjena domneva, da Berchtold odstopi. Te govorice so v zvezi z dejstvom, da se je skupni finančni minister Bilinski, ki se nahaja v Išli na dopustu, razgovarjal danes z načelnikom kabinetne pisarne, tajnim svetnikom Schiesslom. Vendar je ta verzija brez podlage. Pač pa utegne biti res, da veljata ti avdijski okoliščini, da se je car Ferdinand obrnil na cesarja Jožefa, naj za Bulgarijo pri Rumuniji intervenira.

× × ×

NOV NAČRT GLEDE BALKANA.

Pariz, 17. julija. Tu se govori, da nekateri dunajski krogi zagovarjajo idejo zveze med Bulgarijo, Rumunijo, Grčijo proti Srbiji. Resni politiki označujejo ta načrt za jako fantastičen. Kako Rumuni o njem sodijo, dokazuje »Adeverul«, ki piše: »Avstrija misli, da pospešuje Rumunija s svojim nastopanjem Srbijo, ki pa bi se morala po mnenju Avstrije oslabil, ker — živi tudi v Avstriji mnogo Srbov. Logična posledica bi bila torej ta, da bi se morala oslabil tudi Rumunija, ker ima Avstrija med svojim prebivalstvom tudi mnogo Rumunov. Avstrija se pa moti, če misli, da brani na ta način svoje interese. Zdravilo za Avstrijo ni iskati izven mej monarhije, ampak doma...« — Poudarja se, da so interesi Rumunije, Srbije in Grčije skorajda identični. Gotovi krogi na Dunaju se pečajo baje zopet z neizvedljivimi idejami, za katere je škoda vsakega truda.

× × ×

OBNOVITEV BALKANSKE ZVEZE.

Dunaj, 16. julija. Tukajšnji politični krogi so dobili informacijo, da se vrše med balkanskimi državniki živahni pogovori glede obnove balkanske zveze, kateri bi se pridružila tudi Rumunija. Tako obnovljena balkanska zveza bi po nazorih dunajskih politikov ogroževala stališče trozveze, vsled česar je pričakovati, da bo Avstrija kot najbližja interesirana balkanska velesila storila vse, da ta načrt prepreči. Poizkusi za obnovo balkanske zveze se označujejo kot najresnejši moment v mednarodni politični situaciji.

× × ×

SRBSKO - GRŠKO RAZMERJE.

Belgrad, 16. julija. Ob priliki sestanka treh ministrskih predsednikov v Skoplju se je v čast Venizelosu vršil banket. General Mišić je napil grškemu kralju, grški armadi in Venizelosu. Venizelos je napil kralju Petru in srbski armadi, ki je s svojimi zmagami ves svet zadivila.

× × ×

ALBANSKO VPRAŠANJE.

London, 16. julija. »Reuter« poroča: Bodoča seja konference poslanikov zboruje v ponedeljek. V včerajšnji seji so večina o Albaniji razpravljali. O stališču, ki naj se glede na sedanjo krizo na Balkanu zavzame, se ni razpravljalo. Četudi se včeraj še ni odločila usoda Albanije, so bila nasprotstva manjša kot prej in se zato upa, da se vprašanje albanskega štatuta in južnih mej reši prej, ko nastopijo poslanski bodoči mesec svoj dopust. Nujno je vprašanje albanskega orožništva, ker so Srbi in Grki Albanijo zapustili. Tozadevno zastopajo nekateri poslaniški mnenja, da se ne more z rešitvijo žandarmerijske organizacije in inozemskih častnikov več dalje čakati. Pridobiti hočejo švedske inštruktorje. Več težav kakor določitev mej dela albanski štatut. Z gotove strani se zahteva mednarodna kontrola v taki meri, da bi postala neodvisnost Albanije absolutno iluzorična. Sodi se pa le, da dobi Albanija kneza in da postane neodvisna. Glede na določitev mej bi Avstro-Ogrska baje bila voljna sprejeti predlog sir Edvarda Greya, da se meje določijo po etnografičnem načelu pod pogojem, da se meja prične pri rtu Stilos in da dobi Albanija tudi Korico. Avstro-Ogrska se zavzema za to, da naj velesile določijo splošno smer meje, podrobnosti pa izdelaj tehnična komisija.

× × ×

SRBI HOČEJO TUDI V SOFIJO!

Novi Sad, 16. julija. »Novosadski Branik« poroča: Dočim se Kovačeva in Ivanovova armada umikata proti Džumi, drži srbska armada armado Ratko Dimitrijeva pri Krivi Palanki v šahu. On se ne more umakniti, niti se prebiti, ampak troši svoje sile v vsakodnevnih bitkah. Srbi hočejo razcepiti armadi Ratkovo in Toševovo, ju izmučiti in razcepljeni gnati proti Sofiji. Srbske kolone naglo prodirajo in v Sofiji že čujejo srbske topove.

Dnevne novice.

+ **Posebni vlak z Dolenjskega na katoliški shod v Ljubljano.** Iz Novega mesta odpelje vlak v nedeljo, 24. avgusta, ob 3. uri 57 minut zjutraj (poskrbelo se bo, da bo ta vlak odpeljal s postaje Straža—Toplice). Iz Kočevja odpelje vlak dne 24. avgusta ob 4. uri 6 minut zjutraj. Ta dva vlaka se združita na Grosupljem in prideta v Ljubljano ob 7. uri zjutraj. Odhajata pa iz Ljubljane ob 9. uri 6 minut zvečer. Cene se določijo, ko se izve natančno število udeležencev. Natančne vozne rede kakor tudi cene za posamezne postaje dobe vsi udeleženci pravočasno v roke.

+ **Fojasnica glede katoliškega shoda.** Vstopnica za glavno zborovanje v nedeljo, 24. avgusta, upravičuje tudi za udeležbo pri manifestacijskem sprevodu in za telovadbo »Orlov« na stojiščih in velja 1 K. Celotna vstopnica za vse dni katoliškega shoda velja 5 K. **Vstopnice se glase na ime.** Pisarna mora torej najprej zbrati vsa imena udeležnikov, nakar prične ob pravem času razpošiljati izpolnjene vstopnice.

+ **Naše občine in deželni glavar.** Čestitko k petdesetletnici in zaupnico so poslale kranjskemu deželnemu glavarju dr. Ivanu Šusteršiču občine: Stražišče pri Kranju, Dvor pri Žužemberku, Ajdovec in Šmartno pod Šmarno goro.

+ **Političen shod.** Poslanec gospod Ivan Piber je imel preteklo nedeljo, 13. julija v podobni Zasp shod, katerega so se Zaspčani udeležili v velikem številu. Gosp. poslanec je najprej poročal o nekaterih novih deželnih zakonih, katere so napravili poslanci S. L. S. v korist ljudstva, kakor o novem lovskem, cestnem, šolskem zakonu itd. Podrobno pa je govoril iako

poučno in zanimivo o pašnikih in planinah. Podobčina Zasp ima namreč v »Krmu« pod Triglavom obširno, lepo planino, katero želi zakonito regulirati in zboljšati po danih nasvetih našega poslanca g. Fibra. Občinstvo je sledilo dve uri trajajočemu govoru z zanimanjem. Izrazila se je na predlog domačega župnika vsem gg. poslancem S. L. S., osobito načelniku gosp. dr. Šusteršiču in poslancu g. Fibru prisrčna zahvala in zaupanje.

— **Na položnicah za katoliški shod** je zadaj natančno zapisano, za kaj se denar pošilja, ali za vstopnico, ali za dar, ali za prenočišče itd. Prosimo, naj se ti podatki natančno izpolnijo, da ne bo pomot.

— **Dr. Lenard in »Narod«.** »Slovenski Narod« je nedavno pisal, da je krakovo vseučilišče odklonilo neko dr. Lenardovo razpravo za rehabilitacijo docenta na vseučilišču v Krakovu. To je gola izmišljotina; dr. Lenard dotične razprave, ki še sploh ni izšla, vseučilišču niti predložil ni in tega tudi storiti ni mogel ter ni v tej smeri napravil niti najmanjšega koraka. Zato tudi univerza njegove razprave odkloniti ni mogla. Da bo »Narodova« nevoščljivost še huje gorela, povemo to-le: Nedavno je prof. Zimmermann dr. Lenardu na čast priredil banket, katerega so se med drugimi udeležili: Z medicinske fakultete dvorni svetnik profesor Wiherkiewicz, z bogoslovne prof. Zimmermann in kanonik Cothowski, z modroslovne prof. Storiski (deželni poslanec iz veleposestva), prof. Tadej Grabowski, predsednik narodno-demokratske stranke za vzhodno Galicijo (ne gimn. profesor Tadej Stanislav Grabowski, ki je znan kot prijatelj »Slov. Naroda«), prof. Zdziechowski, Koneczny, dr. Caro, jezuita Pawelski (urednik »Przegłada Powsiechnego«) in Kuzniewicz (velik organizator) in cela vrsta drugih učenjakov. Na banketu so Storiski, Chotkowski, Wiherkiewicz, Grabowski i. dr. v lepih govorih izrekli priznanje dr. Lenardu. Leposlovni list »Świat« je v zadnji številki prinesel dr. Lenardovo sliko in menda sploh ni važnejšega poljskega lista, ki bi še ne bil pisal o njem s priznanjem. Navajamo le: »Czas«, konservativno plemiško glasilo v Krakovu, »Głos Narodu«, katoliško glasilo, Krakov, »Noviny«, demok. lib., Krakov, »Słowo polskie«, narod.-dem., Lvov, »Gazeta Narodowa«, aristokrt., Lvov; dalje »Kurjer Poznański«, narod.-dem., Poznanj, »Dziennik Poznański«, plemiško glasilo, Poznanj, »Słowo«, »Gazeta Warszawska«, »Kurjer Warszawski« itd. Dr. Lenard je dobro znan z odličnimi družinami, kakor so: knezi Czartoryjski, Sapieha, Lubomirski, grofi Potocki, Chołoniowski, Ostrowski, Lubinski, Zoltowski, Krasinski, Zamojski itd. itd. Poljaki pač sodijo samostojno in se ne ozirajo na bolečine slovenskih liberalcev, ki bi radi veljali za največje Slovence.

— **Ali še ne bo konec škandalov?** Četrt ure pred odhodom spodnje-koroškega jutranjega vlaka je došla v soboto, dne 12. t. m., mlada ženska-potnica k blagajni na celovškem glavnem kolodvoru. Okence — nezastirto, blagajničarka — nikjer! Po preteku približno petih minut se pojavi. Potnica: »V Sinčovas!« — Blagajničarka: »i fersté niks!« — Potnica (zelo razločno): »V Sinčovas!« Blagajničarka: »i bajs dise štacijon nit!« — Potnica: »Sinčavas.« Blagajničarka (jo prezroč prihodnjim potnikom): »Wohin?« Izdala je tri listke drugim, ubogo Slovenko pa pustila čakati in stati, dokler ji ni usmiljen očividec priskočil na pomoč ter potolmačil namembno postajo. — To je podoba skoro dnevnih prizorov v zadnjem času na tem kolodvoru, kjer jedo kruh, h kateremu so tudi Slovenci dober del prispevali. Poslanci, izposlujete nam vendar drobtinico tozadevne pravice!

— **Narodno - katoliški abiturienti.** Letos je izšlo iz slovenskih srednjih šol nad 120 katoliško-narodnih abiturientov, ki bodo priredili svoj vsakoletni sestanek v dneh 2. in 3. avgusta v Logatcu.

— **Visoki gost v Ljubljani.** Načelnica narodno-napredne stranke gdna K. Theimer je svojo rezidenco prenesla v hotel k »Slonu«. V »Narodu« pozivlje vso narodnonapredno javnost, naj se pride prebricati o njenem zdravem razumu. Očitno pozivlja tudi princa Hohenlohe, istrskega deželnega glavarja Rizzija (katerega še ni odstavila) in nekega cerkvenega kneza, katerega ime še ni znano, da javno pričuje o njenem zdravem razumu. Dr. Šusteršiču je določila datum, kdaj mora odložiti svoje mandate. Iz taktičnih razlogov nam tega datuma še ni naznanila, ampak ga je odkrila samo župnikom narodnonapredne stranke. V »Narodu«

z dne 15. julija t. l. zmagoslavno naznanja: »Izpolnjen datum — in deželnega glavarja kranjskega dr. I. Šusteršiča ne bo več.« Imamo torej resno računati z vakanco v deželnem dvorcu v najkrajšem času. Ta kritični položaj je povzročil, da so se sestali zaupniki narodnonapredne stranke k resnemu posvetu, kako vplivati na razvoj te kabinetske krize. Mesto dež. glavarice je že oddano gdni Kamili Theimer, ki bo glavarske posle samostojno vodila. Zato je pa narodnonapredna stranka dolžna, da iz svoje srede dobi še moža, ki bo formalno imenovan za glavarja. Socialno stališče njegovo bo isto, kakor ga imajo »princi« soprogi. Iz novejših političnih zgodovine imajo že vzorce za to na Angleškem in Nizozemskem (kraljica Viktorija in Vilhelmina s svojima soprogi). Ker mora biti kompetent za to mesto biti neženjen, je bila izbira nekoliko omejena. Slednjič se je imenovalo ime deželnega odbornika dr. Frana Novaka, ki ima vse potrebne kvalifikacije in je kot deželni odbornik dež. glavarju najbližji. Čujemo, da se je včeraj Kamila Theimerjeva dve uri posvetovala z dr. Tavčarjem.

— **Umeščenji so bili gg.:** Anton Golf, župnik v Strugah, na župnijo Srednjo vas v Bohinju; Nikolaj Stazinski, župnik na Črnučah, na župnijo Smlednik; Anton Tomelj, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano, na župnijo Črnuče; Andrej Orehek, kaplan v Dobropoljah, na župnijo Struge, Josip Juvanc, župnik v Borovnici, na župnijo Cerknica; Valentin Kajdiž, kaplan v Mengšu, na župnijo Borovnica.

— **Podeljene so župnije:** Šent Gotard g. Valentinu Sitarju, kaplanu v Kranju; Ovsice g. Josipu Ocepku, župniku v Dobovcu, Vrh (Sveti Trije kralji) g. Janezu Miklavčiču, župnemu upravitelju istotam.

— **Konstantinova slavnost v Šmartnem pri Litiji dne 20. julija 1913.** V soboto na predvečer: Slovesno zvonjenje, razsvetljava cerkve in hiš, mirozvon in po grčih kresovi. V nedeljo dopoldne: Ob 10. uri slovesna instrumentalna sv. masa s cerkvenim govorom. V nedeljo popoldne: Ob pol 12. uri po kratkem nagovoru v cerkvi procesija s presv. Rešnjim Telesom. Po končani cerkveni slovesnosti se vrši na vrtu pri Društvenem Domu izvencerkvena proslava spominskega leta po sledečem redu: 1. H. J. Schneider: Slavnostna koračnica. Godba. 2. Dr. M. Opeka: Ob zatonu 16. stoletja. Deklamacija. 3. Gregorčič-Nedved: Gospodov dan. Mešani zbor. 4. Slavnostni govor g. komercialnega svetnika in poslanca Fr. Povšeta. 5. J. Runjanin: Liepa naša domovina. Godba. Odmor. 6. Gregorčič-Aljaž: Ujetega ptica tožba. Mešani zbor. 7. Dr. A. Medved: Piju X. Deklamacija. 8. Protoprnik-Ferjančič: Na vrtu. Ženski zbor. 9. Silvín Sardenko: Dar nedolžnih src sv. očetu Piju X. 10. J. Strauss: Porpourri iz operete Cigan baron. Odmor. 11. Silvín Sardenko: Sv. Cirilu in Metodu. Deklamacija. 12. I. Chrousa: Koračnica. Tamburanje. 13. Dr. Fr. Kimovec: Junaške Blejke. Prizor iz istoimenske igre. 14. I. pl. Zajc: Zbor vojakov iz opere »Zrinjski«. Godba. 15. Silvín Sardenko: Katakombe. Deklamacija. 16. Narodna: Škrjanček. Ženski zbor. Odmor. 17. K. Zeller: Ne huduj se. Pesem iz operete »Plezavec«. Godba. 18. Gregorčič-Aljaž: Zvezda. Moški zbor. 19. J. Bekš: Naš prapor. Deklamacija. 20. Govor J. Galeta, člana telovadnega odseka Prežganje. 21. Nastop telovadcev v prostih vajah in orodni telovadbi. Vmes igra godba. 22. Vilhar: Domovini. Mešani zbor. 23. K. Zeller: Rigo. Koračnica. Pri popoldanski prireditvi se bodo prodajale srečke za srečolov. Dobitki se delijo pri zadnjem in predzadnjem odmoru. Poskrbljeno bo tudi za potrebno okrepčilo. Pri vsej slavnosti sodeluje godba izobraževalnega društva iz Višnje gore. Petje proizvajajo domači pevci. Vstopnina k prireditvi na vrt 40 vinarjev.

— **Kamnik za obmejne Slovence.** Dne 13. julija smo se spominjali še posebno trepih sobratov, ki se na mejah boré z narodnimi nasprotniki. Zbralo se je polno domačega občinstva in gostov iz Ljubljane na vrtu pri Kristofu. Za zabavo je skrbel pevski zbor in salonski orkester, ki sta ba žela pohvalo. Gosp. profesor Ivan Mazovec nam je v krepkih, domačih besedah orisal cilje in potrebo »Slovenske Straže«. Članice damskega odseka so prodajale šopke in srečke v korist obmejnim Slovence. Veselica je donesla Slovenski Straži precejšen dohodek. Marljivo so se pripravljali na to prireditev naš pevski zbor in orkester pod vodstvom g. Heybala.

— **Kamnik.** Odbor podružnice »Sl. Straže« v Kamniku izreka vrlemu salonskemu orkestru in pevskemu zboru društva Kamnik, zlasti njega načelniku gospodu J. Heybalu, kateri je oba zbora pri veselici »Slovenske Straže« tako spretno vodil, prav iskreno zahvalo. — V Kamniku, dne 14. julija 1913. — Anton Stergar, t. č. predsednik, Fr. Jerič, t. č. tajnik.

— **Razpisane učiteljske službe.** Na šestrazredni ljudski šoli z osmimi vzporednicami na Viču se razpisuje novoustanovljeno mesto posebnega veroučitelja s stalnimi prejemki (člen II. zakona z dne 14. maja 1898, št. 25 dež. zak.) in z določilom v stalno nameščenje, da bo moral veroučitelj učiti veronauk na imenovani ljudski šoli do 24 ur na teden. Pravilno opremljene prošnje je predpisanim službenim potem semkaj vlagati do 15. avgusta 1913. V kranjski javni ljudskošolski službi še ne stalno nameščeni prosilci morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.

— **C. kr. gimnazija v Kranju.** Iz Kranja se nam piše: Nekaj let že z nekim strahom pričakujemo meščani konca šolskega leta. Meščani smo navezani na našo gimnazijo kot na krušno mater. Naj pade ta zavod in mnogo naših družin je močno oškodovanih. In to puncič svojega očesa smo z ogromnimi žrtvami postavili v plemenito svrhu, da se izobrazijo naši bistri mladeniči. Pa pride na našo gimnazijo profesor, ki je menda prepričan, da takega matematika še ni videla Avstrija. Počasi in s svetim strahom izgovorimo to častito ime, ki se glasi profesor Šimen Dolar. Gosp. urednik! Niti predstaviti si ne morete, kako je bilo razburjenje med našo ukaželjno mladino. Program naj govori! V osmem razredu sta pri njem dve popolni dvojki, jako čudno izpričevalo za profesorja samega, ki je »vlekel« do osme šole dijake in jih šele v osmi »tebil« v prepad. Sila žalostni so uspehi pri njem za 7. in 6. razred, kjer so padali dijaki kot snopje. Iz nekega drugega razreda gre kar 15 dijakov proč. Ali mora tako biti? Ali je to v interesu gimnazije?!

— **Strelna.** Dne 16. t. m. je udarila strelna v kolec posestnika Jan. Bozja, vulgo Jesiha na Malem Lipoglavu št. 4 okrog pol 2. ure popoldne. Domačini niso mogli pogasiti ognja, ampak so branili samo bližnje objekte. Nato je prihitela požarna bramba iz Smarja in je pogasila ogenj. Prizadeti ima nad 2000 kron škoda, a žal da je bil zavarovan samo za 300 kron.

— **Častno svetinjo** za 25letno službovanje v gasilstvu je podelil kranjski deželni predsednik ognjegascem: Ivanu Benčina, Ivanu Krajc, Andreju Sežon, Ivanu Strle, Tomažu Strle, Ivanu Štrifot in Antonu Truden v Starem Trgu pri Ložu.

— **Umrli** je na Ježici posestnik Valentin Erjavec, star 60 let.

— **Na progi Ljubljana—Celje** vozita ob lepem vremenu v nedeljo, dne 20. t. m., dva avtomobila iz Ljubljane, in sicer izpred Figovca ob pol 7. uri zjutraj. Za izletnike je ta dan ugodna prilika, da pohite v kraje, ki so jim dosedaj večinoma še neznani — o katerih se bodo pa prepričali, da so res lepi ter da nudijo izletnikom vsestranski užitek. Nedeljske vožnje so predvsem za izletnike, medtem ko se med tednom vozijo poleg izletnikov pridno tudi domačini, ker znajo ceniti veliko vrednost auto-vožnje glede nizkih cen in hitre vožnje. Glede tujkega prometa omenimo že danes, da izide v kratkem zemljevid, ki bo kazal iz posameznih avtomobilskih postajališč izlete v lepo okolico.

— **Strelna je zadela** včeraj ob 2. uri popoldne pri zgradbi deželne elektrarne v Žirovnici delavca, ki je na odru pri koncu rova žeblje zabijal. Strelna ga je zadela na glavi, je šla po prsih in po desni roki v sekiro in od tam odskočila v zemljo. Mož je padel nezavesten 2 m globoko, a se vzlic vsemu ni nevarno poškodoval. Če ne bi stal na suhem lesenem odru, izoliran od zemlje, bi ga strelna gotovo ubila. Tako mu je pa zbila le dve luknji v klobuk in mu ožgala srajco in nekaj kože na prsih in roki.

— **Pasja steklina.** V Sežani je stekel pes ugriznil šest domačih otrok, dočim se je lotil v Dutovljah otroka neke rodovine iz Trsta, ki se nahaja tu na letovišču. Zandermerja išče steklo žival. Ugrizene otroke so poslali v Pasteurjev zavod na Dunaj.

— **Brzovjavni promet z Rumunsko in Bulgarijo.** V prometu z Rumunsko zasebne brzovjavke v dogovorjenem in šifrovanem jeziku do nadaljne odredbe niso dopuščene. Brzovjavke z Rumunijo in Bulgarijo so podvržene velikim zakasnitvam ter se do nadaljne odredbe sprejemajo le na odgovornost odpošiljateljev.

Šlaerske novice.

— **Gradec poplavljen.** Strašno neurje je obiskalo včeraj mesto Gradec. Dne 16. t. m. ob 2. uri popoldne je pričelo strašno treskati, padati toča, vlija se je grozna ploha. Potoka Schöckel in Leonhardbach sta se v reki izpremenila, z zahodnih graških gričev je vdrila voda na ravnino in poplavlila Mariatrost, Andritz, Ragnitz, Stiftingtal, St. Leonhard, Waltendorf in nato

samo v tistem mestnem delu, kjer stoji cerkev Srca Jezusovega do Dietrichsteinovega trga in do Münzgrabna. Voda je poplavlila ceste in vdrla v trgovine ter v pritična stanovanja. Iz ogroženih stanovanj so vojaki in ognjegasci nosili ljudi vun. Celu na strehe so bežali prestrašeni Gračani in Gračanke. Voda je tlak strašno poškodovala. Cerkev Srca Jezusovega je obdajala še sinoči ob 8. uri zvečer voda, ki je stala do najvišje stopnice visoko. Velikanska spodnja cerkev je vsa pod vodo. V Sparbersbachgasse in v Nibelungengasse je stala voda 1 meter visoko. Govori se, da je veliko ljudi utonilo; prvega utopljenca so našli ob 9. uri zvečer, 68letnega mestnega delavca Gašparja Ilzingerja; ob 10. uri zvečer pa drugega, 60letnega tipografa Aleksandra Wiedenhoferja.

— **Občinske volitve v št. Lovrencu nad Mariborom.** Upravno sodišče je ugodilo pritožbi Slovencev proti volilnim mahinacijam za občinske volitve v št. Lovrencu nad Mariborom.

— **Novi Orel na Štajerskem.** Pri Sv. Bolfenku blizu Središča se je pretelo nedeljo ustanovil nov telovadni odsek Orla. Udeležba je bila lepa. K Orlu je pristopilo večje število odličnih mož in mladeničev. Kraj je bil nekdanj trdna domena liberalcev. Središčani so imeli glavno komando v občinah te lepe župnije. Možje lastne volje so se po dolgoletnih bojih otresli liberalne vlade, odvzeli občino liberalcem in sedaj se naša stvar v tej župniji na jezo liberalcev krasno razvija.

— **Celjske novice.** Gospa Golgranc, soproga stavbnega podjetnika Ferdinanda Golgranc, o kateri se je pomotoma poročalo, da je umrla, je srečno prestala težko operacijo in je sedaj že okrevala. Blagi gospej daj Bog zdravja še mnogo let. — V Medlogu je umrl posestnik Janez Gračner, v Pohelah pa posestnica Marija Špes. N. v m. p.! — V Savinjo je skočil in utonil 72letni delavec Mihael Ulaga. Kaj je napotilo reveža, da je iskal sam smrti v sedaj precej hladni Savinji, se ne ve.

— **Zrelostni izpit na mariborski gimnaziji.** Maribor, dne 15. julija 1913. VIII. B razred je maturiral od 11. do 15. julija, izvzemši nedeljo. Z dobrim uspehom so dovršili izpit sledeči osmošolci: Herman pl. Van Aken, Beno Artner (z odliko), Martin Aušič (z odliko), Josip Florjančič, Karel Frommeyer (z odliko), Ivan Glaser (z odliko), Peter Golč, Alojzij Heu, Adolf Hofmann (z odliko), Werner Hofmann, Franc Jerebič, Oskar Kaufmann, Rob. Liebisch, Val. Maierhofer (z odliko), Karel Marčinko, Franc Molan, Vincencij Munda, Alojzij Pirš, Franc Rakun, Ivan Ranžigoj, Aleksander Rischner, Franc Robič (z odliko), Edv. Schindler, Franz Tovornik, Franc Uzel (z odliko), Franc Volavšek, Ernest Wressnig, Franc Zmazek, Feliks Živko, Vseh matur. je bilo 61, najvišje število, odkar obstoji mariborska gimnazija. Vseh odličašev je 17; ako se še omeni, da sta bila samo dva učenca reprobirana na pol leta, potem se mora uspeh letošnje mature imenovati prav odličen.

— **Telefonska zveza Celje, št. Jur—Grobello — Šmarje — Rogatec** se bo torej vendar vpeljala. Erar zahteva za 30 odstotkov prispevek od interesentov.

— **Na mariborskem moškem učiteljskišču** so se vršili v času od 6. do 12. julija zrelostni izpiti. 5 gojencev je napravilo izpit z odliko, 28 je dobilo zrelostno izpričevalo, 6 ponavlja izkušnjo čez dva meseca, dva sta reprobirana za eno leto.

— **Umrli** je v Mariboru Karolina pl. Nemethy, vdova po nedavno umrlem feldmaršallajntantu Nemethyju.

— **Duhovniška vest.** Po odgovoru č. g. Močnika se je podelila fara sv. Roka ob Sotli č. g. Ivanu Ivanc, dosedaj župniku na Radvanju nad Muto, kamor pojde za provizorja č. g. Miloš Kristofič, kaplan ribniški na Pohorju.

— **Skoraj neverjetna zloba.** »Marburgerca« poroča, da je nek 9letni šolski deček Ivan Gojčič hotel v šoli pri Šmarjeti na Dravskem polju zastropiti učiteljico Pavlo Augustinčič na ta način, da je v mleko, katero ji je donesal, dne 9. julija vcedil nekaj volčjega mleka, priznanega strupa. Deček se je hotel baje nad učiteljico maščevati, ker je bil večkrat kaznovan. Zdravnik dr. Rizensky iz Rač je še prihitel pravočasno in je učiteljico Augustinčič še rešil gotove smrti.

— **Podaljšana predkoncesija.** Železniško ministrstvo je zdravniku dr. Fr. Kamnikerju v družbi z deželnim poslancem in županom Osvaldom Kodočičem pl. Neuweinsberg ter deželnemu poslancu in okrajnemu načelniku (vsi v Radgoni) dalo dovoljenje za tehnična predela za normalnotirno lokalno že-

leznico od postaje Radgona južne železnice, čez Črešnjevce, Godemarce, Pačunje in Podvince do postaje Ptuj j. z. kakor tudi za odcepitev variante pri Negovi, čez Trotkovo, Sv. Trojico v Slovenskih gorah in dalje, podaljšalo za dobo enega leta.

š Romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje iz Brezice priredi Krščansko-socialna zveza dne 28. julija t. l. Vozni red in cene so sledeče: Odhod ob 7. uri 30 minut, Brezice (Cena III. razred 7 K 40 vin., II. razred 11 K 30 vin.); ob 7. uri 43 min., Videm (III. r. 7 K 20 v., II. r. 11 K); ob 7. uri 51 min., Rajhenburg (III. r. 7 K 10 v., II. r. 10 K 80 v.); ob 8. uri 9 min., Sevnica (III. r. 6 K 80 v., II. r. 10 K 40 v.); ob 8. uri 26 min., Loka (III. r. 6 K 60 v., II. r. 10 K 20 v.); ob 8. uri 33 min., Radeče (III. r. 6 K 50 v., II. r. 10 K); ob 10. uri 7 min. dohod v Ljubljano; ob 10. uri 20 min. odhod iz Ljubljane; ob 11. uri 47 min. dohod na Otoče. — Nazaj se vrne do 29. julija zvečer. Vlak gre nazaj iz postaje Lesce, tako da bodo romarji šli lahko na Bled in potem v Lesce vstopili na vlak. Vlak vozi nazaj po tem-le vzponem redu: Iz Lesce ob 4. uri 5 minut, iz Otoč ob 4. uri 19 min., v Ljubljano pride ob 5. uri 22 min., iz Ljubljane gre ob 5. uri 38 min., v Zidani most pride ob 6. uri 53 min., v Brezice pride ob 8. uri 15 min. — Takih kart, s katerimi bi se lahko v Ljubljani izstopilo, nam železnica, žal, ni dovolila. Za otroke nad štiri leta je treba plačati kakor za odrasle. Polovičnih kart za otroke ni dobiti. Posebni lepaki se ne bodo izdali. Gg. dušne pastirje uljudno prosimo, da ljudi na to romanje blagohotno opozorijo. Naj bodo tudi tako dobri, da zberejo denar in kolikor mogoče skupno naročijo karte, ker nam prihranijo s tem mnogo stroškov. Karte se pošiljajo samo proti gotovemu predplačilu. Karte je treba naročiti najpozneje do 21. julija, ker nam drugače ni mogoče naročiti potrebnih vozov. Karte se naročijo in denar naj se pošlje edinole na naslov: Fran Spindler, kaplan, Brezice. Na vlaku ne bo nikdo več dobil karte, zato se naj iste pravočasno oskrbijo.

š Prireditve prihodnje nedelje. Mari-borska podružnica »Slovenske Straže« pri Sv. Magdaleni ima prihodnjo nedeljo, dne 20. t. m., zopet svoje običajno mesečno zborovanje. Govori g. Pušenjak. — Kat. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru napravi izlet v Radvanju h g. Kranjcu. — Dekliški shod se vrši v Središču. — V St. Juriju ob juž. železnici bo popoldne v Novi vasi pri Čretniku zborovanje »Slovenske Straže«. Govornik iz Ljubljane. — Poslanec dr. Jankovič ima po ranem cerkvenem opraviilu shod v Kostrivnici v gostilni g. Janeza Prah, po domače Lindič. — Dr. K. Verstovšek zboruje pri Sv. Francišku Ksaveriju pri cerkvi po rani božji službi. — Pri Sv. Trojici v Halozah se ustanovi po večernicah dekliska zveza.

š Otvoritev in blagoslovitev žrebetnjaka na Cvenu pri Ljutomeru se je preteklo nedeljo sijajno obnesla. Udeležba je bila velikanska. Toliko ljudstva ni bilo že dolgo zbranega na Murskem polju. Ob 10. uri dopoldne je sprejela četa narodnih jahačev — breguške, srajca iz domačega platna, črn oprsni in črn klobuk — pod poveljstvom kontrolorja g. Drogenika na kolodvoru različne odlične goste. Blizu 100 opletelih vozičkov je čakalo, da popelje goste na Cven. Opazili smo sledeče goste: ces. namestnika Claryja, sekcijskega šefa poljedelskega ministrstva dr. Köllerja, predsednika Konjerejske družbe barona Rosmanita ter večje število visokih državnih uradnikov in štabnih častnikov. Dolgi sprevod jahačev, voznikov in ogromna množica ljudstva se je ustavila na dirkališču. Začelo se je dirkanje. Pri vožnji je dobil prvo darilo naš vrli Slavič s Cvena, pri jahalni galopni tekmi pa istotako dobroznani Filipič iz Starevasi. Po dirki smo se podali pred žrebetnjak, kjer je Zveza prostovoljnih gasilnih društev in ogromna množica ljudstva pričakovala došle goste. Podpredsednik g. Korošak je pozdravil ces. namestnika, trobentači pa so zatrobili »generalmarš«. Dekan in duhovni svetnik gospod Martin Jurkovič je nato daroval na prostem sveto mašo. Po sv. maši se je vršila blagoslovitev lepe stavbe. Po blagoslovitvi je spregovoril baron Rosmanit in je opisal važen namen nove osnove za štajersko konjerejo. Sekcijski šef poljedelskega ministrstva je opravičil poljedelskega ministra, kateri je nameraval sam osebno se udeležiti te velepomembne gospodarske slavnosti. Načelnik okrajnega zastopa g. Rajh je nato odkril mramornato spominsko ploščo. V njo so udolbene v črkah zasluge barona Rosmanita in Joška Rajha. Ko smo si še natančno ogledali stavbo, pašnike in žrebata — 40 po številu — smo se zbrali zopet pred žrebetnjakom, kjer je spregovoril še ces. namestnik grof Clary konjerejem vspodbudne besede.

Jahači so spremljali nato visoke goste v gostilno g. Rajha, kjer se je vršil banket. Tukaj se je glasila lepa slovenska pesem v pozno noč.

š Velika nesreča na Dravi. Dne 10. julija jutraj so imeli pionirji razstrelbene vaje. Nabasali so z dinamitom med drugim tudi nek velik tram (pilot), ki so ga zabili v dravsko strugo, da bi pod vodo eksplodiral. Ker pa se vsled nekega pogreška smodnik ni hotel užeati, so vojaki v dveh čolnih dobili povelje, tram zopet izdreti iz Drave. Pri tem delu pa se je smodnik nenadoma sprožil; 10 vojakov je padlo v vodo, petero so jih rešili, drugih pet navzlic napornemu delu niso mogli najti. Smrt v valovih so našli: deseterik Wohl-gemuth, poddesetnik Jud in pionirji Klaps, Steiningger in Pessel. Doslej so našli šele enega mrtveca, in sicer pri Sv. Marku niže Ptujja, kjer ga je voda vrgla na suho.

š Duhovniške vesti. G. Janez Ivanc, župnik v St. Jerneju v Radvanju, je imenovan za župnika v St. Roku ob Sotlu. — Za stolnega kapelnika v Mariboru je imenovan g. J. Trafenik.

š Požar. V ponedeljek, dne 14. t. m. je začela goreti hiša mizarja Osvalda v ptujski okolici. Požar je hišo in gospodarsko poslopje popolnoma uničil. Tudi vsa krma in druge gospodarske reči so izgubljene. Škoda je velika. Zarovalnina znaša samo 1200 K.

Pismo iz Pariza.

Sadovi razkristjanjene šole.

Pod vplivom javnega mnenja, ki se s strahom vprašuje, kako zastaviti pot razpadanju, poginu francoskega naroda, je francoska vlada v posebni komisiji zbrala večje število najboljših francoskih mož in jim poverila nalogo, da reši strašno vprašanje o obrazljudevanju Francije. Toda ob istem času se pa v zbornici pod vplivom judovsko-protestantske protestantske koalicije kujejo postave, ki bi jejo v obraz vsaki svobodi in gredu za tem, da se »obvarujejo laiške šole«, to je da se katoliški pouk še bolj omeji. In vendar je glavni vzrok ljudskega propadanja na Francoskem ravno razkristljanjena šola, ki ubija v ljudeh večne ideale in jim obuja osebno samoljubje, ki stam nesebično požrtvovanje in pogum v težavah neznana. To se ne kaže samo na starših, marveč že tudi na šolski mladini sami, med katero se silno množe samomorji. V zadnjih 30 letih je število samomorilcev med šolsko mladino naraslo za 319. Sicer pa gre učiteljstvo mladini v tem oziru z zgledom naprej. V dokaz samo nekaj najnovejših slučajev.

Iz Bethune (dep. Pass-de-Calais) se poroča: »Učitelj v Gouy-en-Cohelle, 45letni Kurty, se je včeraj jutraj, ker ni mogel več prenašati groznega glavobola, obesil na vratih šolske sobe.« Niti toliko obzirnosti torej ni imel do mladine, da bi ji prihranil grozen in obenem demoralizujoč pogled na obešenca — lastnega učitelja samomorilca. Ko nam je znan ta slučaj, se ne bomo preveč čudili naslednjim: Iz Clamarta (dep. Seine) se poroča: »9letni deček Raymond se je radi neozdravljive boleznii obesil.« Iz Bar-le-Tuc (dep. Meuse): »13letni Gochei se je končal na ta način, da je skočil v kanal in utonil. Vzrok samomoru neznat.« Iz Toulona: »20letni dijak na liceju Ansaldy iz Pariza, ki je bil radi težke očesne bolezni že izgubil eno oko, na drugemu pa prestal bolešno operacijo, za katero je ostal neprestano močan glavobol, — se je v svoji spalnici ustrelil v srce in bil takoj mrtev.« Iz Eaubervilliers (dep. Sein): »Gosp. Roulin je sinoči, ko se je iz urada vrnil domov, našel svojega 14letnega sina Georga zadušenega. Prerano zreli deček se je iz obupa, ker ga izvoljena deklica ni marala, zastropil s svetilnim plinom.«

Čemu živeti v težavah in nesreči, čemu prenašati muke — telesne ali srčne — če se s smrtjo vsemu lahko napravi konec, če po smrti ni ničesar več — ne kazni ne plačila, sploh ničesar — kakor uči mladino laiška brezbožna šola? Pri tem treba pomisliti tudi to, da je mladina mnogo bolj v oblasti slepih nagonov, nego odrasel človek in se ravna navadno le po tem, kakor ji narekuje upanje na plačilo ali pa strah pred kaznijo. Ako se ji tedaj vzame vero v nebesa in pekel, se ji izpodkoplje moralna tla in kakor lahak čoln brez jadra in krmila bo postala plin življenjskih valov — na ta ali drugi način.

V Atheneju Saint-Germain v Parizu se je tekom letošnje zime vprizorila prekrasna socialna drama Pavla Janot — »Kristijanka«. Glavni junak je mlad licejec, ki ga starši vzemo iz katoliškega šolskega zavoda in ga dajo na licej, ki je v rokah svobodomiselnosti, zato, da bi mu zagotovili sijajno bodočnost, to je naklonjenost merodaj-

nih krogov. Pod pogubnim vplivom svobodomiselnosti vzgoje postane fant bolešno nevrasteničen in o prvih moralnih in družinskih težavah — vzame revolver in se ustrelil. Ob koncu pretresljive drame je zaklicala Janotova žena, ki je pri predstavi sodelovala: »Imejte usmiljenje z materami!«

Ta klic naj bi vzbudil vse dobre ljudi na Francoskem, da bi zastavili nadaljno pot sedanjim mogotcem, ki po eni strani razpisujejo nagrade za matere, na drugi strani pa izročajo mladino šoli, ki jo takorekoč za roko vodi v moralno pogubo in smrt.

Zadnje vesti.

AVSTRIJA INTERVENIRALA ZA BULGARIJO PRI RUSIJI.

Pariz, 17. julija. »Figaro« poroča iz Peterburga, da je avstro-ogrski poslanik storil pri ruski vladi nujen korak, naj bi se na Balkanu sovražnosti čimpreje ustavile, ker bi Avstrija uničenja Bulgarije ne mogla mirno gledati.

RUMUNI IN SRBI KORAKAJO PROTI SOFIJI.

Belgrad, 17. julija. Srbski oddelki, ki korakajo proti Küstendilu, so zasedli važno postojanko Juti Kamik, ki leži nasproti desnemu bulgarskemu krilu pri Küstendilu. Sovražnik je imel velikanske izgube in se v velikem neredu umaknil.

Pariz, 17. julija. Rumuni so zasedli kraj Mezo, 10 ur od Sofije. Bulgarska vlada nadaljuje utrjevanje glavnega mesta. Bulgari koncentrujejo velike mase v sofij-skem kotlu.

Peterburg, 17. julija. Od danes dalje je brzojavna zveza z Bulgarijo prekinjena. Sofija, 17. julija. Rumunska konjeniška kolona je pri Črvenbregu prekinila železniško zvezo med Sofijo in Varno. S tem je prekinjena edina aprovacijska proga z inozemstvom, ki je Bulgariji še ostala. Sploh je zdaj cela Bulgarija od inozemstva odrezana, ker so Rumuni tudi Varno zasedli. Te vesti so v Sofiji med prebivalstvom strahovito vplivale.

Sofija, 17. julija. Bulgarija je že šest tednov brez poštnega prometa. Bulgarska vlada vnovič dementuje grška poročila o masakrih. Rumunska armada prodira dalje.

Dunaj, 17. julija. 15. t. m. je kavalerija prišla z Bulgarije v stik. Vse desno donavsko obrežje se nahaja v rokah rumunske armade.

BULGARIJA SE JE NASPROTI RUMUNJI VDALA?

Dunaj, 17. julija. »Neue Freie Presse« poroča: Bulgarija se je Rumuniji brezpogojno vdala. Car Ferdinand se je sam obrnil do kralja Karola. Po padcu Daneva se bo bulgarska politika z ozirom na Rumunijo popolnoma izpremenila. (Vesti »Neue Fr. Presse« so malo zanesljive.)

ITALIJA ZA MIR.

Rim, 17. julija. Italijanska vlada je storila v Bukareštu, Belgradu, Atenah in Sofiji korake o tem zmislu, da bi bil časten mir v interesu vseh. Italija je Bulgarijo zagotovila, da Rumunija, ako se ustavi sovražnosti med vsemi, ne bo zahtevala več kot črto Tutrukaja—Balčik. (Iz tega se jasno vidi, da je Rumunija v prvi vrsti za pametno poravnavo med Bulgarijo in Srbijo ter Grčijo.)

KRIZA V BULGARIJI.

Sofija, 17. julija. Za ministrskega predsednika se imenuje najbrže Malinov.

RUSKO POSREDOVANJE.

London, 17. julija. »Times« poroča: Rusija je Srbiji in Grčiji naznanila, da ne bi mogla več vsiti posredovalne vloge, ako bi Srbija in Grčija svojih zahtev nekoliko ne znižali, ampak bi v tem slučaju morala celo zadevo prepustiti vsem vele-silam.

Pariz, 17. julija. Rusija baje ne misli več na balkansko konferenco v Peterburgu, ampak se bavi z mislijo, predlagati za sedež konference Berolin.

OPOMIN TURČIJI.

Carigrad, 17. julija. Francoski poslanik je danes po naročilu svoje vlade Porto energično svaril, naj respektuje od londonske reunije določeno črto Enos—Midia in naj zato svojo armado pokliče nazaj.

NEČUVENA BULGARSKA ZVERINSTVA.

Solun, 17. julija. (Oficielno.) V Demirhissarju so Bulgari grškemu nadškolu in trem duhovnikom izkopali oči in odrezali roke, 100 notablov poklali, žene onečastili in vse opleni.

London, 17. julija. Kralj Konstantin je poslal »Daily Telegraphu« depešo, v kateri dolži Bulgarijo najgrših zverinstev in zahteva mednarodne preiskave. Avstrijski in laški konzul v Solunu, ki sta dogodke v Sereu na lastno inicijativo preiskala, sta kralju izjavila, da to, kar sta videla, pre-kaša vsa poročila.

GROF BERCHTOLD.

Dunaj, 17. julija. Zopetna konferenca grofa Berchtolda pri cesarju je trajala eno uro. Vesti o demisiji Berchtolda so prazne govorice.

HRVAŠKO VPRAŠANJE.

Budimpešta, 17. julija. Grof Tisza je cesarju predložil imenovanje grofa Teodorja Pejačevića za ministra za Hrvatsko.

KOLERA.

Zagreb, 17. julija. V Mitrovici javljeni slučaj kolere je spoznan kot prava azijska kolera, zanešena iz Belgrada. Drugi slučaji niso javljeni.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

London, 17. julija. Nemški konzulat v Nankingu je baje od revolucionarjev obkoljen. V Šangaju vlada mir. Pač pa je v Pekingju vse zelo razburjeno.

Peking, 17. julija. Južne province so se proglasile za neodvisne od Pekinga. Baje je to storila tudi Mandžurija.

VOJAŠKA REFORMA V FRANCIJI.

Pariz, 17. julija. Senat je včeraj sprejel triletno vojaško službo, začeni z 20. letom starosti.

SCHNEIDER.

Dunaj, 17. julija. Zdravstveno stanje nižjeavstrijskega deželnega odbornika Schneiderja se je poslabšalo.

Razne stvari.

Taščo ubila. V Budimcih v Bački je kmetica Ana Plavšić odgnala od hiše že dve ženi svojega sina in ga pregovorila, da se je ločil. Sedaj mu je sama izbrala za ženo neko daljno sorodnico Savko, ki se je bila tudi ločila od svojega moža. Toda tudi s to se ni razumela, ker se ji je zdelo, da jo njen stari — Anin mož — prerad vidi. Takoj jo je začela preganjati in poditi od hiše, pri čemer ji je pomagal tudi mož. Dne 2. t. m. sta ženski okopavali zelje in stara je med delom grozila mladi, da jo bo dala z orožniki iztirati od hiše. Končno jo je napadla z motiko, toda mlada je bila močnejša in je staro z motiko ubila, nato se pa sama javila orožnikom.

Srbski narodni fond v Bosni in Hercegovini so znašali koncem leta 1912: Glavni šolski fond 428.214 K 49 vin.; pokojninski fond za duhovnike 151.571 K 9 vin.; pokojninski fond za učitelje in avtonomne uradnike 153 tisoč 312 K 71 vin.; fond za srbsko sirotišnico 28.175 K 29 vin. in fond za internat za srednješolce 214.633 K 37 v., skupaj 975.906 K 95 vin.

Nesreča pri streljanju na vojni ladji »Tegetthoff«. Dne 11. in 12. t. m. so preizkušali na vojni ladji »Tegetthoff« nove topove. En strel pa ni bil pravilno izstrojen, vsled česar se je ladja tako stresla, da se je precej poškodovala in jo bodo morali dva do tri tedne popravljati.

Moriko dunajska porota oprostila. Dunajski porotniki so oprostili Ano Czerni, ki je poizkušala s plinom zastropiti sebe in svoje nezakonsko dete.

Bančni ravnatelj goljuf. Zaprl so bivšega ravnatelja nemške alpske ljudske banke barona Morica Kuhna pl. Kuhnentfeld, ker je goljufal pri banki, ki je bila prisiljena, da je likvidirala.

Kako je milijarder Morgan upravljal svoje premoženje. Na newyorški borzi povzroča veliko pozornost, ker rajni Morgan ni imel svojega premoženja naloženega v jeklenem trustu, marveč je imel eno samo akcijo jeklenega trusta, ostalo premoženje pa v vazalnih tvrdkah in v malih podjetjih.

Povodnji na Ogrskem. Povodenj je zelo poškodovala državne soline v Maros-Ujvaryju. Reka Maroš je namreč soline poplavlila. Erar je za več milijonov oškodovan. Delavski mestni del Bosna je poplavljen, podrlo je več hiš, 6000 delavcev je brez strehe. Iz Szegedina se poroča, da je reka Tisa poplavlila polje. Ob reki Roni je vse pod vodo. Vtonilo je 15 oseb. Iz Karlsburga poročajo, da stoji hiše v dveh občinah do strehe pod vodo. Prebivalstvo je bežalo na drevesa.

Polet Amsterdam-Petrograd. Francoski aviatik Levasseur namerava poleteti iz Amsterdamu v Petrograd.

Strašna železniška nesreča. 12 oseb ubitih, 50 ranjenih. Iz Los Angelesa poročajo, da sta trčila skupaj dva vlaka električne železnice. Ubitih je bilo 12, nevarno ranjenih pa 50 oseb.

30 mrličev iz morja dvignjenih. V vraku svoj čas ponesrečenega nemškega podmorskega čolna »S. 178« so dvignili iz morja in prepeljali v ladjedelnico. V vraku so našli 30 mrličev.

Ameriški Srbi so doslej poslali po Srbskem narodnem odboru 60.000 dinarov za belgradski, sofijski in cetinjski rdeči križ.

Ljubljanske novice.

Ij **Blago za slovenske narodne noše.** V izložbenih oknih trdke Regoršek v Stritarjevi ulici (stari Špitalski ulici) v Ljubljani se vidi tri polna okna pristnega blaga za slovenske narodne noše. Blago je v vseh barvah in kakovostih in so tudi cene nizke. Priporočamo, da bi vsak in vsaka, ki more, za katoliški shod nabavi narodno nošo, ki je nekaj trajnega in za slavnosti nekaj posebnega, častitega. Častimo, kar so nam lepega zapustili naši stari.

Ij **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** priredi v nedeljo, dne 20. t. m., izlet v Kamniško Bistrico. Društvo tem potom vabi k izletu vse svoje člane in prijatelje. Odhod je z državnega kolodvora v Šiški ob pol 8. uri, potem ko gredo vsi udeleženci preje k sv. maši v Ljubljani. Izlet se vrši leob ugodnem vremenu.

Ij **Božjepotni izlet na Vrhniko** priredi v nedeljo, dne 20. julija, moška in mladeniška Marijina družba križevniška v Ljubljani. Cerkevno opravilo bo v prijazni cerkvi sv. Trojice na holmu tik Vrhnike. Člani in somišljeniki ter njih rodbine se vljudno vabijo. Za skupno kosilo bo poskrbljeno. Odhod z jutranjim vlakom ob pol osmih.

Ij **II. tečaj za krojačice in III. tečaj za krojače**, ki jih priredi zavod za pospeševanje obrti, sta se pričela v sredo, dne 16. t. m., ob 9. uri dopoldne. Otvoril jih je skupno g. I. Kregar, predsednik zavodovega kuratorija v slovenski trgovski šoli v Ljubljani. Tečaj za krojačice se vrši na I. mestni deški ljudski šoli in ga vodi g. Jernej Ložar. Udeležuje se ga 12 mojštrov in 12 pomočnikov. Tečaj za krojačice se vrši v slovenski trgovski šoli. Poučuje gđc. Terzija Hubmayer-jeva. Udeležuje se ga 8 mojštric in 16 pomočnic. V obeh tečajih se poučuje tudi knjigovodstvo in vodi pouk gosp. profesor Josip Gogala. Tečaja bodo trajala približno štiri tedne.

Ij **Nevaren tat pobegnil.** Predvčerajšnjim je pobegnil iz deželne bolnice prisiljenec L. Jerek, star 31 let, pristojen v Podgorje pri Kamniku. Hlinil je v prisilni delavnici bolezen, da je bil oddan v bolnico, odkoder je ponoči pobegnil. Jerek je bil nešteto krat kaznovan in je zelo nevaren tat.

Ij **Za revno rodbino na Cesti v mestni log:** Marija Kokelj, Ljubljana, 10 kron. Neimenovan 6 kron. Neimenovana 2 kroni.

»V službi kalifa.« Pod tem naslovom je izšel ravnokar zgodovinski roman znanega hrvatskega pisatelja dr. Velimira Deželića. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja broširan 2 K 20 vin., vezan 3 K 20 vin.

g **Tvrdke**, ki imajo kupčijske zveze v Kairi, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani važno zaupno poročilo o neki tamošnji tvrdki.

sl **Slovanski gostje na Velegradu.** Škof iz Sofije, msgr. Menini, škof Sarrič iz Bosne, krakovski nadškof knez Sapieha, ki bo v nedeljo 13. t. m. bral pontifikalno sv. mašo, so že na Velegradu. Tudi lužiški Srbi v narodni noši, ki sta jih privedla dva duhovnika, hrvaški, slovenski in poljski akademiki so že od sobote 5. t. m. na Velegradu, da se udeležijo Ciril-Metodovih slavnosti. Od vseh strani Morave prihajajo posebni vlaki z vernimi Slovani. Gotovo je, da ne bodo letošnje velegrajske slavnosti zaostajale za sijajnimi svečanostmi leta 1863.

Balkanski drobiž.

Sarajevo, 16. julija. Potniki, došli iz južne Rusije, zagotavljajo, da so predvčerajšnjim blagovni promet v Besarabiji prekinili zato, ker vojska okraja Kijev in Odesa pripravlja demobilizacijo na južnozahodni ruski meji.

Peterburg, 16. julija. Knez Livin se je včeraj razgovarjal z zunanjim ministrom glede dohoda bugarskih vojnih ladij v Sevastopolj. Ker vojska med balkanskimi državami oficijelno ni bila napovedana in ker Rusija ni izjavila, da je nevtralna, Rusi najbrže ne bodo hoteli »opaziti« bugarskih vojnih ladij v Sevastopolju, da jim jih ni treba razorožiti.

Dunaj, 16. julija. »Südslavische Korrespondenz« poroča iz Soluna: Preiskava, ki jo je v Seresu izvedel avstro-ogrski generalni konzul Kral, je dognala, da so oplenili avstro-ogrski konzulat bugarski četasi in orožniki, ne pa redni bugarski vojaki.

Dunaj, 16. julija. »Südslavische Korrespondenz« poroča iz Soluna: Preiskava, ki jo je izvedel avstro-ogrski generalni konzul Kral v Seresu, je potrdila podrob-

nosti o nasilnostih proti avstro-ogrskemu podkonzulu in njegovim podanikom. Preiskava, ki se je na licu mesta izvedla, je dognala, da so plenili četasi in orožniki. Ne potrjuje se, da bi bili plenili in konzulat opustoševali tudi redni bugarski vojaki. Konzulat je bil skoraj popolnoma oropan. Podkonzul Zlatko je moral roparjem plačati 40 funtov, da je rešil svoje in življenje rodbini. V blagajno so s silo vlomili in jo oropali; nato so pa konzulat zažgali. Seres je skoro ves uničen. Mesto so na več koncih zažgali. Ni še dognano, ali so Grki ali Bulgari zažgali. Na cestah so našli do 50 ustreljenih ali z bajonetom usmrčenih oseb. Ni znano, koliko oseb je ob požaru izgubilo življenje. Ob klanju je bil usmrčen tudi avstro-ogrski podanik Biron. Brez strehe je v Seresu do 20.000 oseb.

Belgrad, 16. julija. »Tribuna« poroča iz Skoplja: Kolera se vedno bolj širi. Skopljanec so vedno bolj razburjeni. Vročina pospešuje epidemijo. Prepovedali so kopanje in umivanje v Vardarju.

Pariz, 17. julija. Časopisje napada splošno v jako ostrem tonu trozvezo, osobito Avstrijo.

Primorske vesti.

p **Dijaki darovali »Legi« 10.000 K.** Maturanti italijanske gimnazije »Dante Alighieri« v Trstu — 34 po številu — so darovali »Legi Nazionale« znesek 10.000 kron. Fantje so zbirali denar že od druge šole in so poklonili društvu dar v spomin na svojo maturo. Koliko je pač med darovatelji slovenskih odpadnikov, ki jih je italijanska šola popolnoma potujčila!

p **Iz zasede obstreljen vojak.** V puljsko vojaško bolnišnico so pripeljali vojaka Jožefa Horwatha lovškega bataljona v Rovinju. Vojaka, ki je 23 let star in po rdo Madjar, je zasačil nekdo v okolici Rovinja, ravno ko je jedel sadje in ga je obstrelil. Strel je revežu popolnoma razoral lice in uničil obe oči. Horwath trdi, da nikdar ni sadja kradel, ampak ga da je pobiral po tleh, ko ga je nekdo obstrelil. O divjaškem strelcu ni nobenega sledu.

p **Slovensko pevsko društvo v Pulju.** Tu se je vršil v prostorih kreditnega in eskomptnega društva ustanovni občni zbor Slovenskega pevskega in podpornega društva. Društvo je nepolitično in kakor začetek kaže, na jako demokratični podlagi. Zeleti bi bilo, da bi se ga tu bivačji Slovenci trdno oklenili in ga podpirali.

p **Puljska gimnazija in realka.** Na tukajšnji c. kr. gimnaziji in realki so se te dni vršili zrelostni izpiti, in sicer je delalo zrelostni izpit na gimnaziji 12 dijakov in 3 hospitantije, na realki pa 12 dijakov. To sta dve za Pulj toliko nizki številki, da se mora človek nehotu temu čuditi.

p **Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov** v Trstu si ustanovi podružnico v Gorici. Ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 20. t. m., ob pol 4. uri popoldne »Pri zlatem jelenu« v Gorici. — Na to zborovanje so vabljeni ne le člani društva, temveč tudi narodni zastopniki in drugi prijatelji društva.

p **Letina v Istri.** Koder ni bilo v Istri toče, letina lepo kaže. Ako ne pride kakšna vremenska neizgoda, bo de turšice, krompirja, zelja, repe, pese in korenja veliko. Tudi grozdje lepo kaže, le žal, da je vreme zanj premrzlo in premokro. Grozdje ljubi suho in toplo vreme.

p **Nasilen mladič.** V Pulju je hotel 18 let stari Aleksij Bubnič s kuhinjskim nožem zaklati svojo mater, sestro in očima, ker mu niso hoteli dati denarja za popivanje. Bubnič, ki je zelo delomržno in surovo človeče, pa je še pravi čas ukrotil neki kovač, ki je prihitel kričečim sosedom na pomoč.

p **Ustanove za bodoče trgovce.** Ustanove po 600 kron so razpisane za bodoče trgovce, ki so rojeni na Tržaškem. Denar izvira iz zaklada »Fr. Renner von Österreich« in imajo pravico do njih vsi prošniki s Tržaškega brez ozira na pripadnost k veri ali narodnosti. Prošnje je vlagati do 10. avgusta potom trgovske šole, ki jo je kompetent absolvirati pri tržaški borzni zbornici.

p **Za one, ki si žele konjev.** Domo-bransko poveljstvo v Pulju namerava te dni porazdeliti 53 konjičkov za privatno uporabo. Interesentom je dana ugodna prilika, da si nabavijo potrebno žival.

p **Kolosalna pijanost.** Ivan Bartolič iz Zbirja se je bil v nedeljo tako napil vina in drugih opojnih pijač, da se je vlegel kakor klada, ko je prišel domov. V istem trenutku pa je pijanček že tudi zaspal in spal je vso noč, ves dan in zopet vso noč. Kdo ve, kako dolgo se ne bi bil prebudil, če ga ne bi bili domači naložili na voz, da ga spravijo v bolnišnico v Pulj. V Pulju se je mož prebudil, a kmalu umrl vsled kap.

p »**Kongres mraza.**« Ministrstvo za javna dela je določilo dr. Gina Dompierija v Trstu, da se naj udeleži »kongresa mraza«, ki se bo vršil septembra v Čikagi. Dr. Dompieri pojde na kongres kot referent.

p **Občutna kazen.** Finančna oblast je kaznovala podjetnika Brizsterja, ki dela v svobodni luki na Reki veliko železniško skladišče in ga obsodila, da mora plačati znesek 27.000 kron na carini in 54.000 kron globe. Brizster je namreč uvažal za gradnjo potrebno železje iz inozemstva, pa je znal vedno tako zviti, da ni plačal nikoli carine. Sedaj pa je financa zasledila sleparijo.

p **Trgovina s človeškim mesom.** Zadevo sramotne kupčije s človeškim mesom, radi katere je policija, kakor smo v ponedeljek poročali, zaprla Ksenijo Stojčičevo v Trstu, oblast z vneto raziskuje. Obeta se velikanski škandal. Sedaj se sodišče trudi dognati, kake zveze je imela Stojčičeva in koliko žrtev je zapeljala. Sodna oblast v Lvoju je javila v Trst, da je lastnik »posredovalnice za delo«, kjer so bile najete nesrečne tri Poljakinje, z obema svojima uradnikoma in s strojepisko že pod streho. Sum, da je ta posredovalnica bila nalašč za take svrhe, je namreč zelo verjeten. — Kdo je Stojčičevi izposloval legitimacijo, da se je vozila po železnici kot žena nadporočnika, se v Trstu ni moglo dognati. Zato pa je tržaška policija odstopila dotične fotografije in izkaznice Lvovski, ker ni izključeno, da živi oseba, ki je slikana v uniformi nadporočnika, kje v Lvoju. Zaslivanje rečenih treh Poljakinj, ki so še vedno v Trstu, še ni končano.

p **Trgovca s človeškim mesom.** V terek zvečer se je pripeljal z Dunaja v Trst ogrski žid Abraham Schiffer, ki je potoval pod imenom Herm. Hauptmann in imel v svojem spremstvu lepo mlado žensko, katero je izdajal za svojo sestro, dočim se je bil z njo seznanil v kopalšču in jej obljubil zakon. Pregovoril jo je bil, da je šla z njim v Budimpešto, a ker je tam ni mogel prodati, jo je hotel spraviti v Carigrad v harem kakega velikaša. Policija pa je trgovca s človeškim mesom v Trstu zaprla.

Kmetijstvo.

(Dalje.)

Dalje pravi ravnatelj Turk o uspehu teh poizkusov:

Kar se tiče posameznih vrst sladkorne pese, je omeniti, da se med malo vancelbenko in brabantko belo sladkorno peso ni pokazala z ozirom na pridelek in na množino pridelanega sladkorja posebna razlika. Osješko sladkorno peso pa s tema dvema sploh ni bilo mogoče primerjati, ker je bilo napravljenih s to peso premalo poizkusov in so bili še ti na primeroma prav slabih tleh. Sploh pa je danes še pre zgodaj pravilno soditi o tem vprašanju.

Odprto ostane zdaj samo še eno vprašanje: V koliki meri je sposobna na Ljubljanskem barju pridelana pesa za izdelovanje sladkorja?

S tem vprašanjem se prvotno nismo nameravali baviti že pri prvih naših kulturnih poizkusih za sladkorno peso. Šele potem, ko je poročevalec govoril tozadevno z gospodom višjim ravnateljem Josipom Špitalskyjem, poslal je po njegovem nasvetu dne 14. februarja t. l. iz ostankov na društvenem poizkuševališču v Črni vasi pridelane sladkorne pese odvzeti vzorec pese ravnateljstvu »Prve hrvatsko-slavonske delniške družbe« za industrijo sladkorja« v Osjeku, da jo pusti v svojem laboratoriju preiskati na njeno čistoto.

Če hočemo biti odkritosrčni, potem moramo brez ovinkov priznati, da nismo pričakovali mnogo od te preiskave, kajti pesa, ki je bila pospravljena 28. oktobra 1912, je ležala nad tri mesece v shrambi, v kakršni se hrani na Barju piča za prašice in smo se zaradi tega upravičeno bali, da je že preveč izgubila na svoji moči in da bo torej izkazala premalo sladkorja in prenizko čistoto. Ta naša bojazen pa se je izkazala za neutemeljeno. Sicer je res, da je pesa na svojem ležišču izdihala v času, odkar je bila prvič preiskana, za okroglo 14% sladkorja, a je kljub temu pokazala še dovolj visoko sladkorno odstotnost in, kar je najvažnejše, tudi prav lep kvocijent čistote. Na podlagi certifikata z dne 19. februarja 1913, ki smo ga prejeli iz laboratorija »Prve hrvatsko-slavonske delniške družbe« za industrijo sladkorja« v Osjeku III. je bilo v preiskavo poslanih 24 komadov pese, katere čista teža je znašala 11.150 gramov in je torej tehtala 1 pesa povprečno 464 gramov. Pesa se je razdelila v 3 vzorce, in sicer se je dodelila vzorcu št. I. pesa s težo do 150 gramov, vzorcu št. II. pesa s težo do 380 gramov in vzorcu št. III. pesa s težo do 890 gramov. Vsaki teh vzorcev se je posebej preiskal in je bil uspeh preiskovanja naslednji:

Da nam bo razumljiv uspeh tega preiskovanja, hočemo navesti v naslednjem številke o čistosti sladkorne pese iz prakse, ki jih posnemamo iz poročila, ki ga je podal na V. mednarodnem kongresu za praktično kemijo v Berlinu H. Lichowitzer. Ta je preiskal sladkorno peso treh kampanj v tovarni za sladkor v Brlowu in je prišel do sledečih povprečnih rezultatov:

Šlo je za sladkorno peso, ki smo jo pridelali na pravih barskih (šotnih) tleh in, kakor je razvidno iz števil, ki smo jih navedli, je ta pesa pokazala zadovoljivo čistoto. Ne bomo iz tega izvajali predaletko-sežnih sklepov; eno pa je gotovo, da je mogoče pridelovati tudi na nepokritem barju visokodstotno sladkorno peso, ki kaže biti sposobna za izdelovanje sladkorja.

Izbili smo torej s svojimi kulturnimi poizkusi za sladkorno peso dno napačnemu mnenju o kulturni sposobnosti barskega sveta, katero mnenje se je bilo porodilo v glavah strokovnjaških kapacitet na podlagi ponesrečenih poizkusov, in je že v tem uspeha dovolj.

O kulturnih poizkusih za krompir pa piše ravnatelj Turk sledeče:

Kulturne poizkuse za krompir je društvo napravilo z edinim pravim namenom, da se dožene, koliko škroba se dá pridelati na raznovrstnih zemljinah Ljubljanskega barja. V doseg tega namena se je pri teh poizkusih slično postopalo, kakor pri poizkusih za sladkorno peso in se je bil torej v poizkusni krog pritegnil najbolj, pa tudi najslabši barjanski svet.

Kulturnih poizkusov za krompir je društvo napravilo v celem 66 in od teh se jih je izvršilo 63. Ker pa smo pritegnili v krog teh poizkusov tudi parcele primerjalnih gnojilnih poizkusov za krompir, je narastlo število vseh poizkusnih parcel na 81.

Posebni kulturni poizkusi za krompir so merili po 1 ar (100 m²) in so bili pognojeni prav tako, kakor III. parcela pri primerjalnih gnojilnih poizkusih za krompir. Na 1 ar (100 m²) se je potemtakem raztrosilo 5 kg rudniškega superfosfata 4 kg 40% kalijove soli in 3 kg žveplenokislega amonijaka.

(Konec sledi.)

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
16	9. zveč.	731,8	15,2	sr. zah.	dež	
17	7. zjut.	733,0	13,0	sl. jug	dež	26,6
	2. pop.	733,8	13,4	sl. szah.	"	

Srednja včerašnja temp. 17,5°, norm. 19,8°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 17. julija 1913.

Pšenica za oktober 1913	11,35
Pšenica za april 1914.	11,85
Rž za oktober 1913	8,95
Oves za oktober 1913	8,25
Koruza za julij 1913	8,01
Koruza za avgust 1913	8,09
Koruza za oktober 1913.	7,26

Uprava hotela Union v Ljubljani sprejme

dva vajenca

za gostilničarsko, oziroma kavarniško obrt. Zdravi fantje iz poštenih družin, zmožni tudi nemškega jezika, se naj zglase v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov pri ravnateljstvu Grand Hotela Union.

2153

Vsem sorodnikom, prijateljem in zancem dajemo naznanje žalostno vest, da je naša iskreno ljubljen sestra in teta, gospodična

Amalija Berzè

sinoči ob 6. uri zvečer v starosti 70 let, mirno in vdano preminila. Pogreb se vrši v petek dne 18. t. m. ob 3/4 6 uri popoldne iz mrtvašnice Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. julija 1913.

Žalnožni rodbini

Škerbinc in Berzè.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

„Slovenska Straža“.

Slomškov dar po 20 K:

186—205. Neimenovan z Goriškega 400 K. — 206—210. Po č. g. Fr. Gosak, župniku v St. Janžu, p. Velenje, darovali duhovniki »Šaleške doline« o priliki pastoralne konference, 110 K. — 211. Po č. g. Vinku Zolgar, kaplanu Sv. Magdalena v Mariboru, dar duhovnikov dekanije Maribor d. breg, 30 K. — 212—213. Rodbina Kobi mesto venca na grob g. Terezije Lisec, c. kr. poštarice v Borovnici, 40 K. — 214. Ob priliki poroke g. Jožefa Janc, posestnika v Seničnem z Marijo Kokolj iz Kovorja, 20 K. — 215—216—217. Duhovniki radovljiške dekanije, zbrani na konferenci v hosipecu pri Sv. Duhu ob Bohinjskem jezeru 2. julija 1913, 60 K.

Županstva za »Slovensko Stražo«:

12. Županstvo Sv. Jurij, p. Grosuplje, 5 K. — 13. Županstvo Dednidl 15 K. — 14. Županstvo Prečna, p. Rudolfovo, 10 K. — 15. Županstvo Kotredež, p. Zagorje, 20 K. — 16. Županstvo v Medvadah 15 K. — 17. Županstvo Breznica 10 K.

Dar posojilnic:

10. Hranilno in posojilno društvo Sv. Ema, p. Pristova, 10 K. — 11. Hranilnica in posojilnica na Blokah 10 K. — 12. Hranilnica in posojilnica v Vipavi 100 K. — 13. Kmečka posojilnica v Konjicah 10 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Nabrano po g. Mat. Zemljič, Sv. Jurij ob Pesnici, na gostovanju, 14 K 50 h. — Janez Šnedic, župnik, Vetrinj pri Celovcu, 6 K. — Po pisarni dr. Pegana izročil g. Stefan Furlan, posestnik v Mančah pri Vipavi, 11 K. — Antonija Košuta, Prosek pri Trstu, 3 K. — V. Fantje, Novo mesto, 3 K 17 h. — And. Sadjak, župnik v St. Lenartu pri Sedm. Studencih, 3 K. — Alojzij Zajec, veletržec v Spodnji Šiški, 4 K. — Janko Mlakar, profesor v Ljubljani, 5 K. — Po podružnici v Konjicah daroval: č. g. Fr. Hrastelj 10 K; č. g. Matija Karba 2 K; nadalje so darovali po 1 K č. gg.: Viktor Pregelj, Karl Kumer, Jan. Kozodere, Jurij Selih, Jakob Korošak, Janez Goričan, Rudolf Krener, Ivan Jelšnik, Marko Žičkar, Marko Škofič in Jernej Podrečan. — Josip Hafner, Škofja Loka, 5 K. — Ant. Sedmak, Sv. Križ, 1 K. — Janko Jemec, Enzersdorf, 1 K. — Po č. g. And. Truppe, kaplanu v Železni Kapli, nabrano na inštalaciji in obenem godovanju č. g. župnika Ivana Nagel v Obirskem, 15 K. — Po č. g. And. Truppe, kaplanu v Železni Kapli, nabrano na ženitovanju g. Andreja Rapold p. dom. Pasterka v Beli 15 K.

Sklad Mohorjanov:

304. Mohorjani v Cerknici, po župnijskem uradu, 7 K.

Prispevek podružnic:

Podružnica Žiri 53 K 50 h. — Podružnica za Spod. Mislinj. dolino v Pamečah na dek. konferenci pri mil. gosp. kanoniku Ant. Slander 51 K. — Podružnica v Zel. Kapli 17 K 50 h. — Podružnica v Škofji Loki 150 K. — Podružnica Sv. Lovrenc na Dravskem polju 100 K. — Podružnica Bovec, Goriško, 26 K.

Iz nabiralnika:

Iz nabiralnika podružnice Žiri 2 K 24 h. — Podružnica v Celju 5 K. — Moška podružnica Trnovo, Notranjsko, 10 K 54 h.

KNJIGOTRŽTVO.

Grafenauer, Zgodovina novejšega slovstva. I. del. Od Pohlina do Prešerna. Cena 2 K, vezano 2 K 80 v. II. del. Doba narodnega probujenja. Cena 6 K 20 v., vezano 7 K 20 v. Dolžnost vsakega zavednega in dobrega Slovence je, da natančno prouči slovensko slovstvo ter se nauči spoznati in ljubiti može, ki so orali ledino slovenskega jezika ter proslavili njegovo ime med tujimi narodi. V ta namen bo vsakemu najbolj služila navedena Grafenauerjeva slovstvena zgodovina, ki je priznana strokovnjaško delo ter vsestransko dovršena. Posebno toplo priporočamo isto dijaštvu višjih gimnazijskih razredov. — Delo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Ravnokar je izšel nov molitvenik pod naslovom

Sv. Anton Padovanski. Življenjepis in češčenje velikega čudodelnika iz frančiškanskega reda z molitvenikom. Po nemški izdaji P. Sebastjana Scheyring priredili ljubljanski bogoslovci.

Ta krasni molitvenik bo gotovo vsled svoje bogate vsebine nadvse dobrodošel vsem častilcem sv. Antona Padovanskega, poleg tega pa tudi navadne in mašne molitve. V njem najdemo pobožnost deveterih in trinajstih torkov, vse razne dnevniče ter premnoge druge pobožne vaje k

temu velikemu svetniku. Izdajatelj pravi v predgovoru:

»Če se knjižici posreči, da se bo še bolj razširilo in poglobilo med našim narodom češčenje sv. Antona, o katerem je zapisal papež Gregor IX., ko ga je prištel med svetnike, da je sedaj v nebesih in da ga poveličujejo na zemlji mnogi čudeži, ki se gode danzadnem na njegovem grobu in ki so izpričani od verodostojnih prič, je dosegla svoj namen.«

Cena za ta krasni molitvenik je zelo nizka in znaša za vezano v platnu z rdečo obrezo 1 K 20 vin., za vezano v šagrinu z zlato obrezo 2 K 40 vin.

Molitvenik se dobi in naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Steckenpferd-
lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznalnice. Dobi se povsod a 80 vinarjev.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riamazilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Poziv na p. l. duhovščino!

Morsko kopališče Gradež

pri Ogleju.

Kakor prejšnja leta je hiša duhovniškega podpornega društva »Pio Sovvegno« na razpolago tudi letos meseca junija, julija in avgusta odpočitka in razvedrila potrebnim duhovnikom. Cena za hrano in postrežbo je zelo zmerna. — Pojasnila daje predsedništvo »Pio Sovvegno« v Gorici (Corte S. Ilario 7). 1707

Dobro uveden provizijski 2150

krajevni zastopnik

se išče za že dolgo obstoječo tvrdko na Kranjskem, za Ljubljano in okolico. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca« pod št. 2150.

Hôtel „Lloyd“

z restavracijo in najlepšim vrtom

priporoča p. n. slavnemu občinstvu

Karol Tauses, hotelir

Sv. Petra cesta šte. 7.

Sprejemajo se tudi vedno ukaželjne gospice za pouk v kuhinji.

Cefiri.

1053

Kanafasi.

1913

Ne smete pozabiti!

1913

Dobro in pristoparavno blago vsakdo najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano kršćansko tvrdko Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastojni in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostančkov cefirja, delnja, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 metrov za 16 K, prve vrste za 20 K, hnejše vrste za 25 K franko po povzetju. Od ostančkov se vzorci ne pošiljajo. — Strajce za gospode iz cefirja ali oxforda 1 komad K 1.80, 2.20, 2.60, 3.—, 4.— in 4.50. Pri naročilih zadošča navedba širine vrata. Dopisuje se slovensko. V enem letu nad 300 priznalic od Slovencev.

Avtomatična pas!

Za podgane K 4.—, za miši K 2.40, ujame brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Past za šurke edina te vrste, na katero se ujame na tisoče šurkov v eni noči, a K 2.40. Povsod najboljši uspeh. Pošilja po povzetju Franc Humann, Dunaj, 2. Belrk, Aloisgasse 3/24. Mnogo pohvalnih pism. Pred manj vrednimi ponarejanji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23.446. 215

Dobrodoča

trgovina

v prometnem kraju blizu farne cerkve večje župnije se da

s trgovinsko opravo za manufakturno in špecerijsko blago takoj v najem.

Več se izve pri načelstvu hranilnice v št. Ilju pod Turjakom, pošta Mislinja, štajersko. 2135

Tovarne za Asbestškriilj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk

dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski material.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana. Dunajska cesta 73. 249

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:
ob 6.— zjutraj	ob 7.50 zjutraj
12.— opoldan	1.40 popoldan
3.30 popoldan	5.10 popoldan
Odhod iz Logateca:	Prihod v Idrijo:
ob 8.30 zjutraj	ob 10.20 zjutraj
2.30 popoldan	4.— popoldan
6.30 zvečer	8.15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr. K 3.—	K 2.—
Idrija-Godovič „ „ „ 1.50	1.—
Godovič-Hotedrška „ „ „ 1.50	1.—
Hotedrška-Logatec „ „ „ 1.50	1.—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr. K 3.—	K 2.—
Idrija-Godovič „ „ „ 1.50	1.—
Godovič-Hotedrška „ „ „ 1.50	1.—
Hotedrška-Logatec „ „ „ 1.50	1.—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamem nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Kemlična tovarna Traiskirchen pri
:: Dunaju, LIEBLEIN & CO. ::

Stearit

najboljše sredstvo za zgostitev malte za snazjenje in beton. Stearit malta da tudi 50—100% več moči, kot malta z drugimi primesi. 998

— Vabilo za udeležbo pri elitnem romanju v Lurd, —

v zvezi s posebnim izletom v svetovno sloveči kopališči Biarica in S. Sebastian (Španija) pod duhovnim vodstvom č. gg. Karola Schweitzerja iz Waasen-Leoben in Karola Politsch-a iz Gradca.

Pričetek potovanja: 16. avgust.

Doba potovanja 15 dni.

Cene za udeležence:

Od Dunaja do Dunaja:	Od Gradca do Gradca:	Od Linca do Linca:
I. razred K 535	I. razred K 520	I. razred K 505
II. „ 490	II. „ 420	II. „ 410
III. „ 255	III. „ 250	III. „ 240

Potovalo se bo skozi Tirole, Švico (čez St. Gotard) Italijo, Francijo in Nemčijo, (čez bodensko jezero) ter bo s prvimi namenom potovanja kot romanjem združena tudi udobnost in mnoge zanimivosti in vsled tega le omejeno število udeležnikov.

Obširni načrti se dobe pri preč. gosp. Karolu Schweitzerju, mestnem župniku Waasen Leoben in preč. gosp. Karolu Politschu, stolnem kaplanu v Gradcu, Burgasse 3., kamor naj se pošiljajo prijave. 1838

Priglasila se sprejemajo do 31. julija.

Christofov učni zavod v Ljubljani

upisuje ves mesec julij in september 1913 vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici št. 2, I. nadstropje. 2013

RAZPIS.

Za zgradbo dveh železobetonskih občinskih mostov

čez potok Mošenik v Tržiču na skupno K 13.500— proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože

do 31. julija t. l. ob 11. uri dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono doposlati je zapečatenih z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe dveh železobetonskih mostov čez potok Mošenik v Tržiču.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu, Turjaški trg št. 4.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. julija 1913.

2134

Slovcem so dosedaj popolnoma neznane

2104

Rimske Toplice pri Tržiču (Monfalkone)

ki nudijo najboljšega okrepila pri revmatičnih in njim podobnih boleznih. Poleg svetovno znanega fango blata je bolnikom na razpolago močna, žveplo in brom vsebujoča, 40° topla mineralna voda. Cene zmorne. Prospekti brezplačno.

Ravnateljstvo Rimskih Toplic, Tržič, (Goriško).